

T.C. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YOZGAT-SİVAS-KAYSERİ PLANLAMA BÖLGESİ

1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

YOZGAT – SIVAS – KAYSERİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI PLAN AÇIKLAMA RAPORU

1. GİRİŞ	1
2. AMAÇ, HEDEF ve KAPSAM.....	2
2.1. PLANIN AMACI.....	2
2.2. PLANIN HEDEFLERİ	2
2.3. PLANIN KAPSAMI	2
3. PLANLAMA BÖLGESİNİN GENEL TANITIMI	3
4. PLANLAMA YAKLAŞIMININ ANA HATLARI.....	6
4.1. GENEL YAKLAŞIM.....	6
4.2. PLANLAMA KARARLARINI YÖNLENDİREN TEMEL VERİLER	8
4.2.1. Strateji Planları.....	8
4.2.1.1. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013)	9
4.2.1.2. Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Eylem Planı (2007-2013)	10
4.2.1.3. Termal Turizm Master Planı	10
4.2.1.4. Bölge Planları	11
4.2.1.5. İl Strateji Planları	13
4.2.2. Fiziki Planlar	17
4.2.3. Merkezi Yeleşim Yerleri	18
4.2.4. Koruma Alanları.....	21
4.2.4.1. Statülü Alanlar.....	21
4.2.4.2. Statüsüz Alanlar	21
4.2.5. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri	21
5. PLANLAMA VİZYONU	22
5.1. BÖLGESEL KADEMELENME.....	22
5.2. İSTİHDAMA YÖNELİK KABULLER ve SEKTÖREL GELİŞİM MERKEZLERİ..	25
5.3. NÜFUS KABULLERİ	31
6. GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI.....	38
6.1. ULAŞIM KARARLARI	40
6.1.1. Karayolu Ulaşımı	40
6.1.2. Demiryolu Ulaşımı.....	42
6.1.3. Havayolu Ulaşımı.....	42
6.1.4. Turizm Destekleme Amaçlı Tur Güzergahları.....	43
6.2. KULLANIM ALANLARI	44
6.2.1. YERLEŞME ALANLARI	44
6.2.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları	44
6.2.1.2. Kırsal Yerleşme Alanları.....	44
6.2.1.3. Yaylalık Alanlar	45
6.2.2. ÇALIŞMA ALANLARI	45
6.2.2.1. Büyük Alan Gerektiren Kamu Kuruluş Alanları.....	45
6.2.2.2. Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları.....	45
6.2.2.3. Organize Sanayi Bölgeleri	46
6.2.2.4. Sanayi Alanları	46
6.2.2.5. Depolama Alanları	47
6.2.2.6. Küçük Sanayi Sitesi Alanları	47

6.2.2.7. Organize Tarım ve Hayvancılık Alanları	48
6.2.2.8. Lojistik Merkez Alanları	48
6.2.2.9. Serbest Bölge Alanı.....	49
6.2.2.10. Askeri Alanlar ve Güvenlik Bölgeleri.....	49
6.2.3. TURİZM ALANLARI	49
6.2.3.1. Turizm Tesis Alanları.....	49
6.2.3.2. Günübürlük Tesis Alanları.....	50
6.2.3.3. Termal Turizm Alanları	51
6.2.3.4. Eko-Turizm Alanları	51
6.2.3.5. Kampıng Alanları.....	51
6.2.3.6. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları.....	51
6.2.4. ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR.....	52
6.2.4.1. Sit Alanları	52
6.2.4.2. Sulak Alanlar.....	53
6.2.4.3. Milli Parklar	53
6.2.4.4. Tabiat Parkı ve Tabiat Koruma Alanları.....	53
6.2.4.5. Örnek Avlak Alanı ve Yaban Hayatı Koruma/Geliştirme Sahaları	54
6.2.4.6. Mesire Yerleri	54
6.2.4.7. Biyolojik Öneme Sahip Alanlar	54
6.2.5. ÖZEL PLANLAMA ALANLARI.....	54
6.2.7. SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARI.....	55
6.2.7.1. Büyük Kentsel Yeşil Alanlar / Bölge Parkları	55
6.2.7.2. Rekreasyon Alanları.....	55
6.2.7.3. Üniversite Alanları (Teknoloji Geliştirme Bölgeleri dahil).....	56
6.2.7.4. Kongre ve Sergi Merkezleri	57
6.2.7.5. Doğalgaz Boru Hatları	57
6.2.7.6. Enerji İletim Hatları	57
6.2.7.7. Katı Atık Bertaraf ve Depolama Alanları	57
6.2.7.8. Arıtma Tesisi Alanları.....	57
6.3. YERLEŞİM DIŞI ALANLAR.....	59
6.3.1. TARIM ALANLARI.....	59
6.3.1.1. Ulaş TİGEM Arazisi	59
6.3.2. ORMAN ALANLARI.....	59
6.3.3. AĞAÇLANDIRILACAK ALANLAR	59
6.3.4. DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALANLAR.....	60
6.3.5. ÇAYIR ve MERA ALANLARI.....	60
6.3.6. SU TOPLAMA HAVZALARI VE KORUMA KUŞAKLARI.....	60
7. PLANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DENETLEMeye YÖNELİK ÖRGÜTSEL KARARLAR.....	62
7.1. Merkezi Yönetim.....	62
7.2. Yerel Yönetimler.....	62
7.3. Sivil İnisiyatif.....	62
7.4. Planın İzlenmesi, Denetimi, Güncel ve Geçerli Tutulması.....	63
8. GENEL DEĞERLENDİRME VE ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	64

1. GİRİŞ

Bölgesel kalkınma anlayışı ile ilişkilendirilen *sürdürülebilir gelişme* kavramının, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda önemle vurgulanması, bütüncül planlama yaklaşımının gerekliliği ve öneminin Türkiye gündemine yerleşmesine neden olmuştur. Söz konusu Kalkınma Planı'nda "ülke coğrafyasında ve farklı kesimler arasında dengeli bir gelişme sağlanması hedefi, ülke ekonomisi için hedef alınan yüksek bir kalkınma hızı kadar önemli görülmektedir. Dengeli gelişme amacı doğrultusunda alınması gereken tedbirlerin ve uygulanacak politikaların beşeri ve fiziki kaynakların dağılım deseni ile tutarlı olması ve kamu yatırımlarının dağılımında ekonomik coğrafyanın, bölgesel gelişmenin ve sosyal faydanın dikkate alınması, kısaca; mekan ve sosyal yapı ile ilişkinin sağlanması önemle belirtilen hedefler arasında yer almaktadır".¹

"İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, Avrupa Birliği'ne üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" hedefi ve vizyonu çerçevesinde hazırlanmış olan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda ise, hızlı nüfus artışı ve sanayileşme sürecinin, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı üzerinde önemli bir baskı unsuru olmaya devam ettiği; doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki karmaşasının da buna eklenmesi ile çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilendiği belirtilmektedir. Ayrıca, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın "sadece kamu kesimi için değil, toplumun geneli için uzun vadeli bir perspektif ve hedef birliği sağlamaya hizmet edeceği; bu çerçevede, kamu kesimi ile özel kesim ve sivil toplum arasında iletişime ve ortak hedeflere dönük işbirliğine katkıda bulunacağı; böylece, tüm kesimlerin sahiplenmesiyle, toplumsal potansiyelimizin tamamının harekete geçirildiği bir ortamda, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırarak, kapsayıcı bir kalkınma süreci çerçevesinde halkımızın yaşam kalitesinin artırılacağı" ifade edilmektedir.²

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma ve Dokuzuncu Kalkınma Planları'nda belirlenen bu ana hedeflere ulaşma amacının bir parçası olarak, bölge ya da havza bazından belirlenen planlama bölgelerinde, koruma-kullanma dengesini sağlayacak ana arazi kullanımı ve strateji kararlarının verilmesine olanak sağlayan; ayrıca planlama bölgesindeki tüm sosyal aktörlerin plana katılımını ve sahiplenmesini amaçlayan bir planlama yaklaşımı içermektedir.

¹ D.P.T (2003), İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması.

² D.P.T – Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013).

2. AMAÇ, HEDEF ve KAPSAM

2.1. PLANIN AMACI

Bu planın amacı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan, “1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı İşine Ait Teknik Şartname” doğrultusunda, 2040 yılı hedef alınarak, Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı’nın, Planlama Bölgesi genelini ya da illeri kapsayan üst ölçekli strateji planlarındaki kararlar çerçevesinde, coğrafi bilgi sistemleri (CBS) veri tabanı ile ilişkilendirilerek, hazırlanmasıdır.

2.2. PLANIN HEDEFLERİ

- Bölgede, “koruma-kullanma dengesini” sağlayacak genel arazi kullanım kararlarının üretilmesi.
- Bölgedeki gelişme potansiyelleri ile çevresel ve yerel dinamikler çerçevesinde yerleşmeler arasında kademelenmenin sağlanması.
- Tarım ve hayvancılık, sanayi ve hizmetler sektörleri ile bu sektörlerle bağlı alt faaliyet kollarındaki gelişmelerin değerlendirilmesi, yönlendirmesi ve sektörlerde uzmanlaşacak alt merkezlerin oluşturulması.
- Alt ölçekli planlara temel oluşturulması.

2.3. PLANIN KAPSAMI

Bu plan Yozgat, Sivas ve Kayseri illeri idari sınırlarının tamamını kapsamaktadır.

3. PLANLAMA BÖLGESİNİN GENEL TANITIMI

Planlama Bölgesi'ni oluşturan Yozgat, Sivas ve Kayseri illeri, İç Anadolu Bölgesi'nin doğusunda yer almaktadır. Bölge, kuzeyde Karadeniz, doğuda Doğu Anadolu ve güneyde Akdeniz Bölgesi ile çevrilidir. Kuzeyden güneye doğru Çorum ili ile başlayarak, Amasya, Tokat, Ordu, Giresun, Erzincan, Malatya, Kahramanmaraş ve Adana illeri ile komşudur. Batısında ise, aynı bölge içinde yer alan Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illeri yer almaktadır.

Planlama Bölgesi, havza bazında, Yeşilırmak, Kızılırmak, Fırat ve Seyhan Havzaları içinde kalmaktadır. Sivas il sınırları içinden doğan Kızılırmak ve Yeşilırmak Nehirleri'nden, Kızılırmak, Sivas ve Kayseri illerini boydan boya geçmektedir. Yeşilırmak, Sivas ilinde kısa bir mesafede kalıp, Tokat ve Amasya'ya doğru ilerlemektedir.

Planlama Bölgesi'nin, göller hariç toplam yüzölçümü 59.664 km². olup, Türkiye yüzölçümünün yaklaşık %7,8'ini kapsamaktadır. Sivas ili, %47,8 ile Planlama Bölgesi yüzölçümünün önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Yozgat ilinin oranı %23,6, Kayseri ilinin oranı ise, %28,6'dır. Bölgenin göller dahil toplam yüzölçümü ise, 59.750 km².dir.

Planlama Bölgesi'nde 2010 yılı verilerine göre, 47 ilçe, 159 belde (belediye-kentsel yerleşim) ve 2.174 köy (kırsal yerleşim) bulunmaktadır. İdari birimlerin ilçelere göre dağılımı, Yozgat'ta, 14 ilçe, 65 belde ve 556 köy; Sivas'ta 17 ilçe, 46 belde ve 1.223 köy; Kayseri'de 16 ilçe, 48 belde ve 395 köy, şeklindedir.

Planlama Bölgesi demografik yapısı 2010 yılı verilerine göre, kentsel nüfus³ 1.958.913 (%83,3), kırsal nüfus 394.058 (%16,7) olmak üzere, toplam nüfus 2.352.971 kişidir. Nüfusların illere göre dağılımı; Yozgat'ta kentsel 352.914 (%74,1), kırsal 123.182 (%25,9); Sivas'ta kentsel 486.775 (%75,8), kırsal 155.449 (%24,2); Kayseri'de kentsel 1.119.224 (%90,7), kırsal 115.427 (%9,3) şeklindedir.

Yozgat, Sivas ve Kayseri, aynı coğrafi bölge ve havzalar içinde bulunmasının yanı sıra; "İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması"na göre⁴, Düzey-1 Bölgeleri'nden TR7 Orta Anadolu Bölgesi'nde kalmakta olup, Düzey-2 Bölgeleri'nden TR72 Kayseri Alt Bölgesi'ni oluşturmaktadır. Yozgat, Sivas ve Kayseri illeri, bu nedenlerle, bir planlama bölgesi kapsamında bütün olarak ele alınıp planlanacaktır.

³ TÜİK kategorisinden farklı olarak, belde nüfusları da kentsel nüfusa dahil edilmiştir.

⁴ Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne uyum süreci doğrultusunda, 2002/4720 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince, Devlet Planlama Teşkilatı ve Türkiye İstatistik Enstitüsü tarafından üç ayrı düzeyde belirlenmiştir. İstatistiki bölgelerin tanımlanmasında kullanılan temel faktörler; nüfus, coğrafya, bölgesel kalkınma planları, temel istatistiki göstergeler ve sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasıdır.

Planlama Bölgesi'ne karayolu ulaşımı Ankara-Yozgat-Sivas-Erzincan, Ankara-Kırşehir-Kayseri-Malatya ve Samsun-Tokat-Sivas-Kayseri-Niğde-Adana devlet karayollarından yapılmaktadır. Demiryolu ulaşımı, Ankara-Erzurum ve Samsun-İskenderun yönlerinde devam eden hatlar arasında yapılabilmekte, Sivas ve Kayseri il merkezlerinden demiryolu geçmektedir. Havayolu ulaşımı ise, Sivas ve Kayseri Erkilet Havaalanları aracılığıyla yapılabilmektedir.

Planlama Bölgesi'ndeki yerleşimlerin mekansal dağılımı genel olarak, ana ulaşım aksları üzerinde birbirleriyle bağlantılı yerleşimler ve coğrafyaya bağlı olarak, bölge içindeki ana ulaşım akslarından uzak ve kopuk bulunan yerleşimler şeklindedir. Bu kapsamda, Yerköy, Yozgat Merkez, Sorgun, Saraykent, Akdağmadeni, Yıldızeli, Sivas Merkez, Hafik, Zara ve İmranlı, Yozgat-Sivas karayolu; Sorgun, Sarıkaya ve Boğazlıyan, Yozgat-Kayseri karayolu; Şarkışla, Gemerek ve Sarıoğlan, Sivas-Kayseri karayolu üzerinde bulunan ilçe merkezleridir. Yozgat'ta, Aydıncık, Çekerek ve Kadışehri; Sivas'ta ise, Koyulhisar, Suşehri, Akıncılar ve Gölova, Planlama Bölgesi'nin kuzeyindeki yüksek arazilerde, ancak birbirleriyle aynı güzergah üzerinde bulunan ilçe merkezleridir. Yozgat'ta, Şefaati, Akdağmadeni, Çayıralan, Çandır; Sivas'ta, Yıldızeli, Doğanşar, Ulaş, Altınyayla, Gürün, Kangal, Divriği; Kayseri'de ise, Özvatan, Felahiye, Akkışla, Bünyan, Pınarbaşı, Sarız, Tomarza, Develi, Yahyalı ve Yeşilhisar ise, görece kopuk yerleşimlerdir.

Planlama Bölgesi'ni oluşturan Yozgat, Sivas ve Kayseri sosyo-ekonomik yapı ve kentsel çekim oluşturma kriterleri bakımından temelde benzerlikler gösteren üç ildir. Kayseri, üç il arasında temel göstergeler açısından bir adım ileride olup, ikinci derecede gelişmiş iller grubundaki 20 il arasındadır. Bu gruptaki illerin sosyo-ekonomik göstergeleri ülke ortalamasının üzerinde olmakla birlikte, birinci derecede gelişmiş illerin performansına yetişememektedir. Kayseri, son yıllarda "Anadolu Kaplanları" olarak adlandırılan ve sanayileşmenin belirli düzeye ulaştığı ve toplam istihdam içinde sanayi sektör payı en yüksek olan illerden biridir. Yozgat ve Sivas ise dördüncü derecede gelişmiş 19 il arasında yer almaktadır. İki il, genel olarak tarımsal karakterli bir yapı sergilemekte, ancak tarımsal verimin düşük olması nedeniyle önemli oranda işsizlik ve göç sorunu yaşanmaktadır.

Yozgat ekonomisi genel olarak tarım sektörüne dayanan bir ildir. En çok tahıl, baklagil ve şeker pancarı yetiştirilmektedir. Son yıllarda, jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık ile sebze yetiştiriciliği yaygınlaşmaya başlamıştır. Hayvancılık ve arıcılık yaygındır. Geniş meraların bulunması, ilde besi hayvancılığı yerine mera hayvancılığının gelişmesine neden olmuştur. Kümes hayvancılığı oldukça gelişmiştir. İldeki orman varlığı, keresteciliğin de gelişmesini sağlamıştır. İlde, gıda, inşaat malzemeleri ve maden ağırlıklı sanayi tesisleri bulunmaktadır. Çok sayıda antik kent, tarihi eser ve höyüğün yanında, Merkez İlçe'deki Yozgat Çamlığı Milli Parkı, Çayıralan ve Akdağ ormanları, Karanlıkdere Mesiresi, Sarıkaya, Karadikmen, Yeşilova ve Yerköy kaplıcaları ilin en önemli turizm

değerlerini oluşturmakta olup, ilde çeşitli doğa sporları ile günübirlik ve termal turizm potansiyelleri bulunmaktadır.

Sivas ili ekonomisi de ağırlıklı olarak tarım sektörüne dayanmaktadır. En çok tahıl, baklagil, yem bitkileri ve şeker pancarı yetiştirilmektedir. Tarımda verim istenilen düzeyde değildir. Kuru tarımın ağırlıkta olması bunun en büyük nedenidir. En büyük verim ise endüstri bitkilerinde, özellikle şeker pancarında elde edilmektedir. Bunun yanında en büyük gelir getiren ürünler meyvelerdir. Geniş meraların bulunması, ilde hayvancılığın gelişmesini sağlamıştır. Özellikle büyükbaş hayvancılık ve arıcılık konularında kırsal kalkınma projeleri yürütülmektedir. İldeki sanayi tesisleri, gıda, orman ürünleri, tekstil, metal ve maden ağırlıklıdır. Çok sayıda antik kent, tarihi eser, tescilli yapı ve höyüğün yanında, Eğriçimen Yaylası (Koyulhisar), doğal göller, Kangal Balıklı Kaplıca, Sıcak ve Soğuk Çermik, Yıldız Dağı Kış Sporları Merkezi ilin en önemli turizm değerlerini oluşturmakta, ilde çeşitli doğa sporları ile günübirlik ve termal turizm potansiyelleri bulunmaktadır.

Kayseri ili ekonomisinde de tarım sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bununla birlikte, Kayseri, gelişmiş bir sanayi merkezidir. İldeki sanayi tesisleri metal eşya-makine, gıda, mobilya, tekstil, halı ve maden ağırlıklıdır. Ayrıca, ilde Türkiye'nin en büyük serbest bölgesi bulunmaktadır. Hizmetler sektörünün özellikle merkez ilçelerde çok geliştiği il, çeşitli turizm potansiyelleri de sunmaktadır. Bir üçgen oluşturan Erciyes Dağı, Aladağlar ve Sultan Sazlığı Milli Parkları, ilin en önemli turizm değerlerini oluşturmakta, ilde çeşitli doğa sporları ile günübirlik ve termal turizm potansiyelleri bulunmaktadır.

4. PLANLAMA YAKLAŞIMININ ANA HATLARI

4.1. GENEL YAKLAŞIM

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın genel yaklaşımı, "sürdürülebilirlik" temel hedefi kapsamında, beş ilke üzerine kurulmuştur: **Bütünlük, Koruma, Gelişim, Planlama ve Katılım**.

Bütünlük, planlama bölgelerinde, fiziksel ve sektörel gelişimi destekleyecek mekansal planlama kararlarının, varsa, stratejik planlar, çevresel ilişkiler ve doğal yapıya ilişkin sınırlayıcılar çerçevesinde üretilmesi ilkesidir.

Koruma, planlama bölgelerinde, gelecek kuşaklara aktarılacak doğal, kültürel ve sektörel potansiyellerin, birbirlerinin katma değerini artıracak şekilde değerlendirilmesi ilkesidir.

Gelişim, planlama bölgelerinde ekonomik, sosyal ve mekansal kalkınmanın birlikte ele alınması ilkesidir.

Planlama, mekansal kararların, doğal sınırlayıcılar, koruma bölgeleri ve sektörel stratejilerle örtüşmesinin sağlanması ilkesidir.

Katılım, planlama bölgelerinde, plan kararlarının etkileyeceği tüm sosyal aktörlerin planlama sürecine katılımının sağlanarak, geniş kitlelerce kabul görmüş, uygulanabilir planların yapılması ilkesidir. Bu ilkenin uygulaması, Planlama Bölgesi bütününde yürütülen arazi çalışmaları ile Yozgat, Sivas ve Kayseri il merkezlerinde yapılan katılım ve bilgilendirme toplantılarıyla sağlanacaktır.

Bu ilkeler çerçevesinde, Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'ndaki temel yaklaşımlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Planlama Bölgesi çevresel veriler dikkate alınarak, bir bütün olarak irdelenip, değerlendirilmiştir.
- Ekonomik kalkınma, sosyo-kültürel kalkınma, gelişmişlik düzeyi ve koruma-kullanma dengesinin sağlanmasının sürdürülebilir gelişmede bir bütün olduğu ilkesi benimsenmiştir.
- Yozgat, Sivas ve Kayseri illerine ilişkin plan kararları, bölgesel strateji ve kalkınma planları çerçevesinde şekillenmiştir.
- Mevzuata uygun olarak yapılmış ve onaylanmış, 1/25.000 ölçekli nazım ya da çevre düzeni planları, 1/5.000 ölçekli nazım imar planları ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları dikkate alınmıştır. Bu plan sınırları içinde, planlamada eşik oluşturan veriler, tarım arazileri, orman, jeolojik sakıncalı alanlar, sulama alanları vb. gibi alanlar korunmuştur.

- Yerel, bölgesel ve ülkesel ölçekte ulaşım çeşitliliğinin ve erişebilirliğinin güçlendirilmesine çalışılmıştır.
- Kalkınma sürecinde büyük öneme sahip olan tarım arazilerinin, sulama alanları ve arazi toplulaştırma alanlarının sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde değerlendirilmesi ve korunması ilkesi benimsenmiştir.
- Sürdürülebilir ekonomik kalkınmada tarım sektörünün bölge için oynadığı tartışmasız rolün devamlılığını sağlayacak, tarım ve tarıma dayalı sanayiinin eşgüdüm halinde desteklenmesi başta olmak üzere, istihdam yaratacak tüm kullanım alanlarına yönelik kararların, bölge planlarındaki stratejiler ile örtüşmesi ilkesi benimsenmiştir.
- Sektörler arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi (Tarım-Turizm, Tarım-Sanayi, Turizm-Ticaret, Ticaret-Lojistik-Sanayi vb.); tarım-hayvancılık, sanayi ve hizmetler sektörleri ile turizm, lojistik vb. gibi bu sektörlerle bağlı alt kollarda gelişmelerin yönlendirmesi ve sektörlerde uzmanlaşacak merkezler oluşturulması hedeflenmiştir.
- Mera arazilerinin koruma-kullanma dengesi çerçevesinde değerlendirilmesi ve korunması ilkesi benimsenmiştir.
- Sulama alanları dışında kalan tarım alanlarında, alternatif tarımsal ürünlerin yetiştirilmesinin desteklenmesi teşvik edilmiştir.
- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri, milli parklar vb. gibi özel kanunlara tabi alanlar kapsamındaki yerlerin, varsa mevzuata uygun olarak yapılmış ve onaylanmış mevcut planları, planı olmayan yerler ise, statüsü belirtilerek plana işlenmiştir.
- Çevrenin sürdürülebilirliğine yönelik olarak, milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, yaban hayatı geliştirme sahaları, sulak alanlar, doğal yaşam alanları ve önemli doğa alanları, koruma-kullanma dengesi çerçevesinde değerlendirilerek korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Kültürel ve doğal mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak üzere, sit alanları ilgili mevzuat çerçevesinde korunacak alanlar olarak kabul edilmiş; ayrıca kültürel ve doğal peyzaj alanları plan kararlarında yönlendirici olarak dikkate alınmıştır.
- Su havzaları, içme ve kullanma suyu kaynakları, barajlar ve koruma kuşakları korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Mekansal kararlar belirlenirken, kentsel kademelenme ve strateji planlarındaki kabuller çerçevesinde, ekonomik sektörler ve bunlar arasındaki eşgüdüm ya da koordinasyon dikkate alınmıştır.
- Mekansal planlama kararlarının, istihdam alternatiflerinin yaratılması amacıyla, potansiyel sunan öz kaynaklar doğrultusunda üretilmesi ilkesi benimsenmiştir.

- Turizm sektörünün yarattığı katma değer, potansiyel sunan tüm yerleşmelerde desteklenmesi yönünde kararlar üretilmiştir. Ayrıca, belirli alanlar turizm açısından ön plana çıkarılarak, bölgesel çekim noktaları yaratılması sağlanmıştır.
- Finans kaynaklarının israfını önlemek ve çevresel değerlerin korunması amacıyla, özellikle sanayi yatırımları için belirli çekim merkezleri oluşturulmuştur.
- Planlama Bölgesi'ndeki il, ilçe ve belde merkezleri kentsel yerleşim; köyler ise, kırsal yerleşimler olarak tanımlanmıştır.
- Katılımcı planlama yaklaşımı benimsenmiş; planlamanın her aşamasında plan yapılan illerdeki sosyal aktörlerle iletişim sağlanmıştır.

Planın temel yaklaşımı, Yozgat, Sivas ve Kayseri illeri özelinde, Planlama Bölgesi bütününde ve Bölge hinterlandı dikkate alınarak, illerin mevcut potansiyelleri, sosyo-ekonomik ilişkileri ve her ölçekteki mevcut plan kararları doğrultusunda önerilen sanayi, turizm, depolama, organize tarım ve hayvancılık alanları gibi kullanımların, ilçeler arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması ve bölgesel merkezler oluşturulması şeklinde olmuştur. Başka bir deyişle, Planlama Bölgesi bütününde, tarım, hayvancılık, sanayi, turizm ve ticaret sektörlerinde gerek il bütününde gerekse ilçeler arasında kümelenme oluşturulmuştur. Dolayısıyla ilçeler, verilmiş olan plan vizyonu çerçevesinde birbirleriyle rekabet edecek sektörlerde uzmanlaşacaktır.

Bu sistem içerisinde güçlü ulaşım bağlantıları, demiryolları, hızlı tren projeleri, sulama alanları ve baraj projeleri, jeotermal kaynaklar, tarım ve sağlık turizmine dayalı teknolojik sera bölgeleri, Orta Anadolu Bölgesi'nde önem verilmesi gereken dikkate değer organize tarım ve hayvancılık alanları, tarım ve madene dayalı sanayi alanları, kış-termal-kültür-doğa turizm altyapılarının güçlendirilmesi gibi bölgenin mekansal, stratejik kademelenmesinin birlikte ele alınarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

4.2. PLANLAMA KARARLARINI YÖNLENDİREN TEMEL VERİLER

4.2.1. Strateji Planları

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tarafından hazırlanan, Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013); Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan, "Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Eylem Planı (2007-2013) ve Termal Turizm Master Planı"; Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan "Bölge Planı (2010-2013)" ve İl Özel İdareleri tarafından hazırlanan "İl Strateji Planları", Planlama Bölgesi'nde mekansal kullanım kararlarına yön verecek üst ölçekli strateji planlarıdır.

Bu planlarda, Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'ndaki mekansal kullanım kararlarına yön veren temel stratejiler aşağıda özetlenmiştir.

4.2.1.1. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013)

Temel amacı, “kırsal toplumun iş ve yaşam koşullarının, kentsel alanlarla uyumlu olarak, yöresinde geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınmasını sağlamak” olan ve buna yönelik genel sosyal ve ekonomik gelişime yönelik strateji kararlarını içeren bir plandır. Söz konusu planda, nüfusu 20 bin ve altında olan yerleşimler “kırsal” olarak tanımlanmaktadır.

Bu plan kapsamında, Kırsal Kalkınma Stratejileri'ne uygun olarak dört stratejik amaç belirlenmiştir. Bunlar:

1. Ekonominin geliştirilmesi ve iş imkanlarının artırılması.
 - Tarım ve gıda sektörlerinin rekabetçi bir yapıya kavuşturulması.
 - Kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi.
2. İnsan kaynaklarının, örgütlenme düzeyinin ve yerel kalkınma kapasitesinin geliştirilmesi.
 - Eğitim ve sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi.
 - Yoksullukla mücadele ve dezavantajlı grupların istihdam edilebilirliğinin artırılması.
 - Yerel kalkınma kapasitesinin güçlendirilmesi.
3. Kırsal alan fiziki altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması.
 - Kırsal altyapının geliştirilmesi.
 - Kırsal yerleşimlerin geliştirilmesi ve korunması.
4. Kırsal çevrenin korunması ve geliştirilmesi.
 - Çevreci tarım uygulamalarının geliştirilmesi.
 - Orman ekosistemlerinin korunması ve orman kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması.
 - Korunan alanların yönetimi ve geliştirilmesi.

Türkiye’de 1970’li yıllardan itibaren, kırsal yerleşimlerde sosyo-ekonomik gelişimin sağlanması ve refah seviyesinin artırılması amacıyla uygulanan çeşitli kırsal kalkınma projeleri bulunmaktadır. Bu projelerden, Planlama Bölgesi’ni kapsayanlar, “Yozgat Kırsal Kalkınma Projesi” ve “Sivas-Erzincan Kalkınma Projesi”dir.

Sivas-Erzincan Kırsal Kalkınma Projesi

2006-2012 döneminde Sivas'ta 120, Erzincan'da 80 köyde kırsal kalkınmaya yönelik sosyo-ekonomik ve altyapı faaliyetlerinin yürütülmesi amaçlanmıştır. Süt sığırcılığı, arıcılık ve sosyal-teknik altyapı stratejik planının uygulamasına başlanmıştır.

Köy Geliştirme bileşeni kapsamında Sivas'ta 30 köyde, süt sığırcılığı, arıcılık, sosyal ve teknik altyapı alanında çok yönlü çalışmalar yapılmaktadır.

4.2.1.2. Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Eylem Planı (2007-2013)

Bu strateji planı kapsamında, **Yozgat**, Aksaray, Kırşehir, Niğde ve Nevşehir ile birlikte Orta Anadolu Termal Turizm Kentleri Bölgesi içinde yer almaktadır. Bu bölge, Türkiye genelinde, "termal turizm master planı" hazırlanacak bölgeler arasında bulunmaktadır. Bu hedef doğrultusunda, termal turizm merkezlerinin belirlenmesi ve termal turizmin altyapı ve üstyapsının geliştirilmesine yönelik stratejilerin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda, termal kaynakların, turizm potansiyeli olmasının yanı sıra, şehir ısıtması ve seracılık faaliyetlerinde de kullanımı desteklenmektedir. Bölgenin, termal turizm öncelikli teşvikler arasında yer alması öngörülmüştür.

Ayrıca, Yozgat ve Kayseri illerinin de etki alanı içerisine giren, "Kapadokya ve Hitit Kültür Turizmi Gelişim Bölgeleri", Türkiye Turizm Stratejisi içerisinde tematik bölge olarak yer almaktadır. Bunlardan, "Kapadokya Turizm Gelişim Bölgesi", Aksaray, Kayseri, Kırşehir ve Nevşehir; "Hitit Kültür ve Turizm Bölgesi" ise, Çorum ve Yozgat illerini kapsamaktadır. Bu bölgelerde, kültür turizminin gelişmesi hedeflenmektedir.

Bu stratejilerde, **Sivas** ili ise, "kültür ve inanç turizmi odaklı yerleşim"lerden biri olarak tanımlanmıştır.

4.2.1.3. Termal Turizm Master Planı

Termal Turizm Master Planı kapsamında, bu potansiyele sahip illerin belirlenmesinde, coğrafi olarak bir bütünlük oluşturan termal kaynakların varlığı yanında, termal turizm ile bütünleşebilecek ulusal ve uluslararası öneme sahip kültür ve doğa değerlerini içermesi, ortak ulaşım imkanlarının olması ve uygun iklim koşulları ile birlikte destinasyon oluşturabilecek yakınlıkta olma kriterleri dikkate alınmıştır.

TR72 Bölgesi'nden Yozgat, Aksaray, Kırşehir, Nevşehir, Niğde ve Yozgat'la birlikte, öncelikli termal turizm master planı hazırlanacak dört bölgeden biri olan, Orta Anadolu Termal Turizm Kentler Bölgesi'nde yer almaktadır. Bu kapsamda, Yozgat ilinin, jeotermal potansiyel, yerleşime uygun alanlar, çevre ve iklim değerleri, doğal bitki örtüsü, ulaşım, teknik altyapı olanakları, turizm olanakları ve potansiyeller ile termal destinasyon planlama kriterleri dikkate alınarak bir "termal turizm destinasyon merkezi" olarak geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Yozgat ilinde termal destinasyon planlama kriterlerine uygun olarak ilan edilen ya da saptanan merkezler şunlardır:

- Boğazlıyan Bahariye Termal Turizm Merkezi
- Sarıkaya Termal Turizm Merkezi
- Sorgun Termal Turizm Merkezi
- Yerköy / Kırşehir Çiçekdağı Bulamaçlı-Mahmutlu Termal Turizm Merkezi
- Akdağmadeni Karadikmen Köyü (Henüz turizm merkezi ilan edilmemiştir.)

Yozgat'ta ilan edilen termal turizm merkezlerinin, üst ölçekli planları hazırlanmıştır. Bu planlarla, il genelindeki toplam turizm yatak kapasitesinin 62.000'e çıkarılması hedeflenmiştir. Ayrıca Yozgat Termal Turizm Destinasyonu kapsamında, il ve çevresinde bulunan doğal, tarihi ve kültürel değerlerle bir bütün oluşturacak şekilde tur güzergahları oluşturulmuştur. Böylelikle termal turizm merkezlerine gelecek olan turistlerin, eğlenme ve dinlenme imkanlarının maksimum düzeye çıkartılması hedeflenmiştir.

Termal Turizm Master Planı kapsamında kalmamakla birlikte, Sivas ilinde termal destinasyon planlama kriterlerine uygun olarak ilan edilen merkezler şunlardır;

- Kangal Balıklıçermik Termal Turizm Merkezi
- Kalın Sıcakçermik Termal Turizm Merkezi
- Kalkım Balıklı Kaynak Termal Turizm Merkezi

4.2.1.4. Bölge Planları

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı "TR72 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı"

Planlama Bölgesi'ndeki üç ili de kapsamakta olup, 2010 yılında onaylanmıştır. İllerin sosyal ve ekonomik gelişmesini destekleyecek çeşitli strateji kararlarını içermektedir. Bu kararlardan, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı mekansal kararlarına yön verecek olanlar özetle aşağıda verilmiştir.

Amac: Rekabet Edilebilirliğin Artırılması

Hedef 1. Stratejik Sektörlerin Geliştirilmesi

- ✓ Gıda sanayiinin geliştirilmesi.
- ✓ Sağlık sektörüne yönelik imalat sanayiinin geliştirilmesi.
- ✓ Savunma sanayiinin oluşturulması (özellikle Hava İkmal, Ordu Donatım Fabrikası, Askeri Havaalanı ve Aspilsan'ın olduğu Kayseri'de).
- ✓ Enerji sektörüne yönelik imalat sanayiinin geliştirilmesi.

Amac: Yatırım Altyapısının İyileştirilmesi

Hedef 1. Sanayi Altyapısının İyileştirilmesi

- ✓ OSB altyapılarının iyileştirilmesi.

- ✓ Orman varlığı en fazla olan Yozgat'ta mobilya sanayiine yönelik ağaç yetiştiriciliğinin desteklenmesi.

Hedef 2. Tarımsal Altyapının İyileştirilmesi

- ✓ Özellikle Yozgat'ta jeotermal kaynaklar kullanılarak organize seracılık altyapısının oluşturulması.
- ✓ Toprak reformu (arazi toplulaştırma) çalışmalarının desteklenmesi.

Hedef 3. Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi

- ✓ Şarkışla ve Boğazlıyan başta olmak üzere, bölgedeki hayvan pazarlarının modernize edilmesi.
- ✓ Özellikle Kayseri ve Sivas'ta kültür balıkçılığı yaygınlaştırılması.
- ✓ Özellikle Pınarbaşı Uzunyayla'da at yetiştiriciliği desteklenmesi.

Hedef 4. Kış ve Termal Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi

- ✓ Özellikle Sivas ve Yozgat'ta konaklama tesislerinin altyapısı iyileştirilmesi.
- ✓ Erciyes ve Yıldız Dağları'nda kış turizmüne yönelik tesislerin yapılması.
- ✓ Yozgat ve Sivas'ta jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanılması desteklenmesi.

Amac: Kentsel Altyapının İyileştirilmesi

Hedef 1. Çevre Altyapısının İyileştirilmesi

- ✓ Kayseri ve Sivas'ta düzenli katı atık depolama sahalarının kurulması.

Bölge Mekansal Gelişim Şeması

Bölge planı kapsamında, mekansal gelişim şeması oluşturulmuştur.

- ✓ Odak Yozgat:
 - Yozgat'ın, maden, tarım ve hayvancılık sektörünün taşıdığı potansiyelleri değerlendirmek, turizm potansiyelini aktif hale geçirmek, jeotermal enerji ile rüzgar enerjisi kaynaklarının kullanım alanlarını genişletmek ve bölgenin gücünü öne çıkaracak projeleri yönlendirmek üzere geliştirilmesi hedeflenmiştir.
- ✓ Odak Sivas:
 - Sivas ilinde tarım, hayvancılık, turizm ve maden sektörleri öne çıkmakta olup, mevcut ve atıl potansiyellerle ön plana çıkan bu alanlarda gelişme öngörülerek, bu sektörlerin bölge ve ülke için önemli sektörel merkezler olarak öne çıkarılması hedeflenmiştir.
- ✓ Odak Kayseri:
 - Kayseri sanayi, ticaret, turizm, tarım ve hayvancılık sektörlerinde önemli potansiyeller taşımakta olup, ildeki mevcut sanayi, ticaret, tarım ve hayvancılık sektörlerinin geliştirilmesi öngörülmüş; özellikle bu sektörlerdeki talep ve ihtiyaçlara hızlı ve dinamik bir şekilde cevap verebilecek projelerin desteklenmesi hedeflenmiştir.

4.2.1.5. İl Strateji Planları

Yozgat Stratejik Plan (2010 – 2014), Sivas Stratejik Yatırım Planı (2010 – 2014), Sivas 2023 Stratejik İl Gelişme Planı, Kayseri Stratejik Plan (2010 – 2014)

İl Özel İdareleri tarafından hazırlanmış olan stratejik planlarda, temel ilkeler, stratejik konular ve alt başlıklar “Tarım, Çevre, Plan-Proje, Yol ve Ulaşım Hizmetleri, Eğitim, Sağlık, Sosyal Hizmetler, Kültür Turizm, Afet ve Acil Durum, İmar ve Kentsel İyileştirme” şekilde belirlenmiştir. Stratejik planlarda, Yozgat, Sivas ve Kayseri illerinin Güçlü-Zayıf yönleri ile Fırsatlar-Tehditlerinin bir arada değerlendirilmesi sonucu oluşturulan SWOT (GZFT) analizleri ve öncelikle ele alınması gereken konularda saptanmış stratejiler detaylı olarak ele alınmaktadır.

Yozgat Strateji Planı (2010 – 2014)

Yozgat İl Özel İdaresi tarafından hazırlanmış olan stratejik planda, temel stratejik konular ve alt başlıklar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir. Kırsal kalkınma ve kırsal altyapı ile çevresel ve mekansal gelişme konularında yapılması gerekenler belirtilmiştir. Özellikle tarımsal teşkilatlanma ve altyapı konularında, jeotermal kaynakların değerlendirilmesine ve turizmin geliştirilmesine dikkat çekmektedir.

1. Kırsal Kalkınma ve Kırsal Altyapı
 - Kırsal kalkınmanın desteklenmesi.
 - Tarımsal teşkilatmanın güçlendirilmesi.
 - Tarımsal envanter ve hayvancılık çalışmasının yapılması.
 - Sulama ve içmesuyu altyapısının yapılması.
 - Fiziki altyapının güçlendirilmesi.
2. Sosyal Refahın Artırılması
 - Kültürel yaşamın zenginleştirilmesi.
 - Mikro yatırımların desteklenmesi.
 - Halk eğitimi ve halkın bilinçlendirilmesi.
 - Sosyal hizmetler ve yardımların iyileştirilmesi.
 - Eğitim ve sağlıkta kalitenin artırılması.
3. Turizmin Geliştirilmesi ve Jeotermal Kaynakların Değerlendirilmesi
 - Kazankaya Kanyonu ve Kerkenez Harabeleri turizme kazandırılması.
 - Turizmin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi (mağara turizmi, yayla turizmi, eko-turizm vb.)
 - Jeotermal kaynakların değerlendirilmesi.
4. Çevresel ve Mekansal Gelişme
 - Su kirliliğinin önlenmesi ve katı atık altyapısının yapılması.
 - Çevresel ve mekansal gelişmenin iyileştirilmesi.
 - Doğal afetlerin önlenmesine yönelik çalışma yapılması.
 - Fiziki planlama çalışmalarının yapılması.

5. Kurumsal Yeniden Yapılanma ve Kurumsal Yapının Geliştirilmesi

- Kurumlararası işbirliğinin güçlendirilmesi.
- Kurumsal ve yönetsel gelişmenin sağlanması.
- Yerel bilgi bankası kurulması.

Sivas Stratejik Yatırım Planı (2010 – 2014)

Sivas İl Özel İdaresi tarafından, ilin güçlü-zayıf yönleri ile fırsatlar-tehditlerinin bir arada değerlendirilmesi sonucu hazırlanan bu planda, öncelikle ele alınması gereken konu başlıkları aşağıdaki şekilde belirlenmiş ve bu konularda saptanmış stratejiler detaylı olarak ele alınmıştır.

1. Eğitim Hizmetleri
2. Sağlık Hizmetleri
3. Sosyal Hizmetler
4. Gençlik ve Spor Hizmetleri
5. Kırsal Altyapı Hizmetleri
6. Sivil Savunma Hizmetleri
7. Kültür ve Turizm Hizmetleri

Plan kapsamındaki nihai stratejiler ise aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Stratejik Amaç 1: Tarihi, kültürel ve tabiat varlıklarının fonksiyonel hale getirilmesi için, tespit, bakım, onarım ve tanıtımları yapılarak ülke turizmine kazandırılacaktır.
 - Hedef 1: İpekyolu Projesi kapsamında han ve kervansarayların turizm amaçlı hizmetlerin sunulabileceği “mola noktası” fonksiyonu için restore edilmesi sağlanacaktır.
 - Hedef 2: Yıldızeli-Kalın-Kandil Sırtları Arkeolojik Sit Alanının alt yapısı tamamlanacaktır.
 - Hedef 3: Yıldızeli-Selametkoy Gerdekkayası kazısının yapılması desteklenecektir.
 - Hedef 4: Yıldız beldesi Değirmenaltı Şelalesi'nin çevre düzenlemesi tamamlanacaktır.
 - Hedef 5: Sivas merkez ve ilçelerinde 20 adet konak restore edilecektir.
 - Hedef 6: Halk ozanları, şairler ve yazarlar için ulusal ve uluslararası düzeyde yarışma ve festivaller düzenlenmesi için çalışmalar yapılacaktır.
 - Hedef 7: Hafik/Tozanlı yöresinin zengin yaşam tarzı (gelene-görenek) yurtiçi ve yurtdışı turlar düzenleyen tur operatörlerine tanıtılarak, gezi güzergahlarına alınması sağlanacaktır.
 - Hedef 8: Kızılırmak sahil düzenlemesi tamamlanacaktır.
 - Hedef 9: Şuğul Vadisi'nin çevre düzenlemesi yapılacaktır.
 - Hedef 10: Koyulhisar, Sızır, Doğanşar ve İmranlı yaylaları yayla turizmine açılacaktır.

- Hedef 11: Sarkışla Alaman Köyü Çermiği ve Şarkışla Ortaköy Çermiği'nin çevre düzenlemeleri yapılacaktır.
- Hedef 12: Sızır Ormanları, Divriği avlak alanlarının av turizmine açılacaktır.
- Stratejik Amaç 2: Turizm sektöründe hizmet veren tesislerin çeşitlendirilmesi ve standartlarının yükseltilmesi, yerli ve yabancı sermayenin yatırım yapmaya teşvik edilmesi sağlanacaktır.
 - Hedef 1: Sivas'ta 5 yıldızlı otelin yapılması sağlanacaktır.
- Stratejik Amaç 3: Her yaştan insanın boş vakitlerinde daha fazla okumasını, araştırma yapmasını özendirici çalışmalar yapılacaktır.
 - Hedef 1: Sivas Semt Kütüphaneleri Projesi hayata geçirilecektir.
 - Hedef 2: 4 Eylül Kültür Kompleksi Projesi hayata geçirilecektir.

Sivas Stratejik İl Gelişme Planı (2023)

Bu planın ana hedefleri şöyledir:

- İlin, gelişmiş illerle arasında bulunan gelişmişlik farkını azaltmak.
- Kalkınma çabalarına hız vererek ilin gelişmişlik düzeyinin yükseltilmesi için stratejiler belirlemek.
- İldeki kaynakların kısa, orta ve uzun vadede rasyonel kullanımını sağlamak.
- Kamu hizmetlerinde etkinliği ve verimliliği artırmak.
- İlin potansiyellerini ve öncelikli sorunlarını tespit ederek gelecekteki Sivas profilini ortaya çıkarmak.

Bu plan kapsamında, Sivas ili için gelişme senaryoları belirlenmiş ve 2023 yılı için öngörüler yapılmıştır. Gelişme senaryolarının gerçekleşmesi dört dönemde öngörülmüş olup, aşağıdaki gibidir:

	1.AŞAMA (2003-2008)	2.AŞAMA (2008-2013)	3.AŞAMA (2013-2018)	4.AŞAMA (2018-2023)
EKONOMİK YAPI	Doğal kaynakların varlığı Nitelikli ve niteliksiz işgücü varlığı Atıl kapasitelerin kullanılması Organize Sanayi Bölgelerinin varlığı İlin Teşvik Yasası kapsamında olması	Ürün çeşitlendirme kapasitesinin artması Ürünlerin tanıtımının ve pazarlanması sorunlarının azalması Üretim maliyetlerinin azalmaya başlaması Kırsal ekonominin canlanması	Başta imalat sanayinin ve madencilik sektörlerinin gelişmesi Tarımsal çeşitliliğin artması ve markalaşmanın olması Yabancı sermayenin artması İleri teknolojinin kullanımı sayesinde katma değeri yüksek sanayi ürünlerinin üretilmesi	Ortak girişimcilik anlayışının artarak birçok alanda bölgesel rekabet edebilirlik düzeyi Çevreye duyarlı, kaliteli ürünler üreten, sanayisi gelişmiş bir il
SOSYAL YAPI	Sosyo-kültürel yaşamın canlanması	Eğitim hizmetlerinin kalitesinin ve okullaşma oranlarının artması	Nüfus artış hızının Türkiye ortalamasına yaklaşması Sağlık hizmetleri niteliğinin artması	Sosyo-kültürel düzeyi hızla gelişen, bilim ve kültür merkezi bir il Kırdan kente olan göçün asgari düzeye düşmesi
KURUMSAL YAPI	Bürokratik Kamu Kültüründen Vatandaş Odaklı Kamu Kültürüne geçiş aşaması	Kamu yönetiminde yapılacak kapsamlı iyileşme	Yerel yönetimlerin etkinliğinin ve sorumluluklarının artırılması	Kamu hizmetlerinde; hoşgörülü, hızlı, hesap verebilen, vatandaş odaklı, katılımcı, şeffaf, verimli kaliteli bir yönetim
ÇEVRESEL VE MEKANSAL YAPI	Kentsel altyapıyı daha çağdaş hale getirecek projelerin varlığı Yeşil Bir Sivas Projesinin uygulamaya konulmuş olması	Tarihi ve kültürel dokuya işlevsellik kazandıracak projelerin uygulamaya geçirilmesi CBS'nin kurulmuş olması	İl merkezi ve tüm kentsel alanların sahip olduğu yeraltı ve yerüstü altyapı eksikliklerinin tamamlanması CBS'nin etki alanlarının artırılması	Kentsel alanların çağdaş ve yaşanabilir alanlar olması, aynı zamanda Kent-Orman alanlarının artması sonucu Yeşil Bir Sivas kimliğine kavuşulması

2023 yılında Sivas'ta, tarım-hayvancılık sektörü istihdam oranının %40'ın altında, sanayi sektörü istihdam oranını %15'ler seviyesinde ve hizmetler %45'ler civarında olacağı öngörülmektedir. Ayrıca, hedef yılına kadar, ildeki sosyal ve teknik altyapıdaki hedefler belirlenmiştir. Örneğin, ilde 1 adet endüstri bölgesi ve 1 adet hayvancılık organize sanayi bölgesi oluşması; organize sanayi sitelerinin sayısının 4'de yükselmesi, kent merkezi ve üniversite kampüsü alanı arasında raylı ulaşım sisteminin oluşturulması vb. gibi.

Kayseri Stratejik Plan 2010 – 2014

İl Özel İdaresi tarafından 2009 yılında hazırlanmıştır. İlin güçlü-zayıf yönleri ile fırsatlar-tehditlerinin bir arada değerlendirilmesi sonucu oluşturulan, öncelikle ele alınması gereken konularda saptanmış stratejiler detaylı olarak ele alınmıştır.

1. Genel Kamu Hizmetleri
2. Savunma Hizmetleri
3. Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri
4. Ekonomik İşler ve Hizmetler
 - Ulusal tarım politikaları doğrultusunda insan sağlığını ön planda tutan, dengeli, çevreyle uyumlu, sürdürülebilir ve rekabet gücü olan bir tarımsal kalkınma gerçekleştirilmesini sağlamak.
 - Kent-kır arasındaki hizmet farklılıklarını azaltan, çağdaş yaşamın gerekleriyle uyumlu, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun bir anlayışla fiziki ve sosyal alt yapı çalışmalarını yürütmek.
5. Çevre Koruma Hizmetleri
6. İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri
7. Sağlık Hizmetleri
8. Dinlenme ve Kültür Hizmetleri
9. Eğitim Hizmetleri
10. Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri

4.2.2. Fiziki Planlar

Bunlar, Kayseri 1/50.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Yozgat ve Sivas illeri kapsamında 1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli turizm merkezi planları, uzun devreli gelişme planları ve 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planlarından oluşmaktadır. Planlama Bölgesi'ndeki termal turizm ve kış sporları turizm merkezi planları şunlardır:

Yozgat İli

- Boğazlıyan Bahariye Termal Turizm Merkezi 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı
- Sarıkaya Termal Turizm Merkezi 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı
- Sorgun Termal Turizm Merkezi 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı
- Yerköy Güven/Kırşehir Çiçekdağı Bulamaçlı Mahmutlu Termal Turizm Merkezi 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

Sivas İli

- Kangal Balıklıçermik Termal Turizm Merkezi 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı
- Kalın Sıcakçermik Termal Turizm Merkezi 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı

Bunların dışında tüm belde yerleşimlerinin imar planları bulunmaktadır.

4.2.3. Merkezi Yeleşim Yerleri

25.04.1997 tarih ve 22970 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Merkezi Yerleşim Yerleri” plan kararlarını yönlendiren bir diğer önemli stratejik veridir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

25.04.1997 tarih ve 22970 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Merkezi Yerleşim Yerleri” ne göre Planlama Bölgesi’nde toplam 159 beldeden 59’u ve 2.174 köyden 198’i “kırsal alana yönelik hizmetlerin, icracı kuruluşlarca belli öncelikli yerleşim merkezleri aracılığı ile çevre yerleşim yerlerine zamanında ve eksiksiz olarak ulaştırılmasında birliğin sağlanması amacıyla” tespit edilen “merkezi yerleşim yeri” niteliği taşımakta olup, kırsal alanda diğer yerleşimlerden bir adım öne çıkmaktadır.

6360 sayılı “On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile planlama alanını oluşturan Kayseri İli sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Kayseri İlindeki kırsal yerleşimler her ne kadar Kanun ile mahalle statüsüne geçse de plan kademelenmesinde ve örgüsünde 25.04.1997 tarih ve 22970 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Merkezi Yerleşim Yerleri” aynen kullanılmıştır.

Merkezi yerleşimlerin tarımsal üretimin işleyişinde rol oynaması gerekmektedir. Özellikle toplanan tarımsal üretimin tarıma dayalı sanayi alanlarına taşınıp, bu alanlardan yurt içine ulaşım çeşitliliği ile ihracatı sağlanacaktır.

Bu yerleşimlerde tarım ve hayvancılığa dayalı ekonomi ürünlerinin toplandığı, depolandığı, pazarlandığı, tarımsal kooperatiflerin yer alması alt ölçek plan kararlarında düşünülecektir. Ayrıca bu yerleşimlerde önerilen hizmetler ise; nüfus kayıt hizmetleri, ulaşım ve altyapı bağlantılarının güçlendirilmesi, su talepleri ve potansiyellerin değerlendirilmesi, eğitim olanaklarının diğer çevre köy ihtiyaçlarına cevap vermesi gerekmektedir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı kapsamında önerilen organize tarım ve hayvancılık alanları, teknolojik sera bölgeleri ve tarımsal sanayi alanlarını yer seçimi merkezi yerleşimler de dikkate alınarak yapılmıştır. Özellikle bu yerleşimlerden geçen yolların ilçe ve belde merkezlerine bağlanan toplayıcı yollar iyileştirilmiştir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

25.04.1997 tarih ve 22970 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Merkezi Yerleşim Yerleri” ne göre Planlama Bölgesi bütünündeki “merkezi yerleşim yerleri” şunlardır:

Yozgat İli

Merkez ilçede; Esenli ve Osmanpaşa beldeleri ile Başınayayla, Bayatören, Büyükmahal, Büyüknefes, Büyükincirli, Bişek, Çalatlı, Divanlı, Haydarbeyli, Kırım, Köseyusuflu, Musabeyli, İşleğen, Sarımbeyli, Pempecik ve Yassihüyük köyleri.

Akdağmadeni ilçesinde; Belekçehan ve Umutlu beldeleri ile Bozhüyük, Kirsinkavağı, Örenkale, Ortaköy, Pazarcık ve Yeniyapan köyleri.

Aydıncık ilçesinde; Baydiğın, Kazankaya ve Kösrelilik beldeleri ile Bakırboğazı köyü.

Boğazlıyan ilçesinde; Devecipınar, Ovakent, Özler, Sırçalı, Uzunlu ve Yenipazar beldeleri ile Eğlence ve Yoğunhisar köyleri.

Çayıralan ilçesinde; Çokradan, Curalı ve Konuklar beldeleri ile Günayla, İnönü, Söbeçimen, Y.Yahyasaray ve Külekçi köyleri.

Çekerek ilçesinde; Bazlambaç ve Beyyurdu beldeleri ile Koyunculu ve Özören köyleri.

Kadışehri ilçesinde; Halıköy beldesi ile Yankı köyü.

Saraykent ilçesinde; Çiçekli ve Ozan beldeleri.

Sarıkaya ilçesinde; Babayağmur, Karayakup ve Yukarısarıkaya beldeleri ile Emirbey ve Hasbek köyleri.

Sorgun ilçesinde; Ahmetfakılı, Bahadın, Çiğdemli, Doğan kent, Eymir ve Gedikhasanlı beldeleri ile Çavuşköy, Dişli, Sarıhamzalı ve Şahmuratlı köyleri.

Şefahtli ilçesinde; Paşaköy, Sarıkent ve Bektaşlı beldeleri ile Dedeli köyü.

Yenifakılı ilçesinde; Bektaşlı beldesi.

Yerköy ilçesinde; Sekili ve Saray beldeleri ile Aydıngün, Hacıçeşmesi, Çamdibi, Derebağ, Hacı, Terzili ve Sarıyaprak köyleri.

Sivas İli

Merkez ilçesinde; Bedirli, Çallı, Çongar, Dikmencik, Durdulu, Gaziköy, Hanlı, Hayranlı, Kahyalı, Karabalçık, Karayün, Kayadibi, Kızılca, Koyuncu, Kulyusuf, Porsuk ve Yeniboğazkesen köyleri.

Altınyayla ilçesinde; Güzeloğlan ve Taşhüyük köyleri.

Divriği ilçesinde; Sincan, Gürpınar, Yağbasan, Ovacık, Kırkgöz, Akmeşe, Maltepe, Çayözü, Adatepe, Gedikbaşı, Yalnızsöğüt, Güneş, Ödek, Uluçayır, Kavaklısu, Arıkbaşı, Handere ve Bayırüstü köyleri.

Doğanşar ilçesinde; Çatpınar köyü.

Gemerek ilçesinde; Karagöl, Keklice ve Yeşilöz köyleri.

Gölova ilçesinde; Yukarıtepecik, Çobanlı, Karayakup ve Boğazköy köyleri.

Gürün ilçesinde; Konakpınar, Tepecik, Eskihamal, Yolgeçen, Sarıca, Beypınarı, Davulhüyük, Yazıurdu ve Ayvalı köyleri.

Hafik ilçesinde; Celallı, Düzyayla, Yalınca, Kurugöl, Yeniköy ve Çınarlı köyleri.

İmranlı ilçesinde; Karacaören, Türkkeşlik, Boğanak, Uzuntemür, Kapımahmut, Cerit, Kızıltepe ve Uyanık köyleri.

Kangal ilçesinde; Kızıleniş, Bektaş, Akçaşehir, Yeşilkale, Topardıç, Deliktaş, Kuşkayası, Mancılık, Kavak ve Sacayağı köyleri.

Koyulhisar ilçesinde; Akseki, Gökderesi Ortaseki ve Sugözü köyleri.

Suşehri ilçesinde; Akşar, Camili, Esenkaya, Güneyli, Günlüce, Gökçekent ve Karacaören köyleri.

Şarkışla ilçesinde; Osmanpınarı, Gücük, Yapracık, Samankaya, Oluktaş, Yahyalı, Ortaköy ve Büyükyüreğil köyleri.

Ulaş ilçesinde; Acıyurt, Karaşar, Karacalar ve Şenyurt köyleri.

Yıldızeli ilçesinde; Yavu, Şeyhhalil ve Güneykaya beldeleri ile Direkli, Çırçır, Ortaklar, Kümbet ve Kadıköy köyleri.

Zara ilçesinde; Gümüşçevre, Korkut, Tuzlagözü, Beypınarı, Kızılkale, Aşağımescit ve Emirhan köyleri.

Kayseri İli

Kocasinan ilçesinde; Himmetdede ve Yemliha beldeleri ile Emmiler köyü.

Akkışla ilçesinde; Kululu ve Gömürgen beldeleri.

Bünyan ilçesinde; Büyüktuzhisar, Güllüce, Elbaşı ve Akmescit beldeleri ile İğdecik, Hazarşah, Köprübaşı ve Akçatı köyleri.

Develi ilçesinde; Gaziköyü, Şihli ve Sindelhöyük beldeleri ile Şahmelik, Ayşepınar, Saraycık, Çaylıca ve Çayırözü köyleri.

Felahiye ilçesinde; Büyüktoroman beldesi ile İsabey, Darılı, Menteşe ve Kuruhöyük köyleri.

Özvatan ilçesinde; Küpeli beldesi.

Pınarbaşı ilçesinde; Kaynar ve Pazarören beldeleri ile Akören, Aslanbeyli, Büyükkörmarmut, Çördüklü, Örenşehir ve Yukarıkızılcıvek köyleri.

Sarıoğlan ilçesinde; Çiftlik, Karaözü ve Palas beldeleri.

Sarız ilçesinde; Yeşilkent beldesi ile Büyüksöbeçimen, İncemağara, Karapınar ve Tavla köyleri.

Talas ilçesinde; Koççağız ve Örencik köyleri.

Tomarza ilçesinde; Avşarobası (Emiruşağı) beldesi ile Alakuşak ve Tökler köyleri.

Yahyalı ilçesinde; Burhaniye, Dikme, Taşhan, Ulupınar ve Yerköy köyleri.

Yeşilhisar ilçesinde; Doğanlı, Gülbayır, Güzelöz, Musahacılı ve Yeşilova köyleri.

4.2.4. Koruma Alanları

4.2.4.1. Statülü Alanlar

Planlama Bölgesi'ndeki, sulak alanlar, milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, yaban hayatı geliştirme sahaları, avlaklar, mesire yerleri; su havzaları, barajlar, baraj koruma kuşakları, sulama alanları, tarım reformu uygulama alanları; sit alanları, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri; organize sanayi bölgeleri, tarım arazileri ve orman alanları, statülü alanlar kapsamında değerlendirilmektedir.

4.2.4.2. Statüsüz Alanlar

Planlama Bölgesi'ndeki, biyolojik açıdan önemli alanlar ile doğal ve kültürel peyzaj açısından önemli alanlar statüsüz alanlar kapsamında değerlendirilmektedir.

4.2.5. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi'nde bulunan bu statüdeki alanlar şunlardır:

Yozgat İli'nde:

1. Yerköy Güven Kırşehir Çiçekdağı Bulamaçlı Mahmutlu Termal Turizm Merkezi
2. Sorgun Termal Turizm Merkezi
3. Sarıkaya Termal Turizm Merkezi
4. Boğazlıyan Bahariye Termal Turizm Merkezi

Sivas İli'nde:

1. Sıcakçermik Termal Turizm Merkezi
2. Kangal Balıklıçermik Termal Turizm Merkezi
3. Yıldız Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi
4. Kalkım Balıklı Kaynak Termal Turizm Merkezi

Kayseri İli'nde:

1. Erciyes Kış Sporları Turizm Merkezi'dir.

5. PLANLAMA VİZYONU

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı plan kararları oluşturulurken, Planlama Bölgesi'nde makro ulaşım kararları, temel sektörel dağılımlar ve sektörlerin birbirleriyle olan ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, dikkate alınan temel kriterler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- Bölgenin karayolu, demiryolu, havayolu ulaşım imkanları ile önemli bir lojistik merkez olarak değerlendirilmesi.
- Ulaşımında demiryolu taşımacılığının payının artırılarak yüksek hızlı tren projeleri ile il bütünü ve bölgelerarası bağlantıların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.
- Sektörler arasındaki ilişkileri güçlendirilmesi (Tarım-Turizm, Tarım-Sanayi, Turizm-Ticaret, Ticaret-Lojistik-Sanayi vb.); tarım-hayvancılık, sanayi ve hizmetler sektörleri ile turizm, lojistik vb. gibi bu sektörlerle bağlı alt kollarda gelişmelerin yönlendirmesi ve sektörlerde uzmanlaşacak merkezler oluşturulması.
- Sulama alanlarındaki tarımsal faaliyetleri organize tarım alanları ile güçlendirerek, mevcut demiryolları ile ilişkilendirilmesi.
- Tarımsal üretimin, tarımsal üretime dayalı ürünlerin işlenmesi ve pazarlamasının desteklenmesi.
- Jeotermal ve sera kaynaklarının turizm ve tarım sektörlerinde birleştirilerek ekoturizm ya da agro-turizm bölgelerinin oluşturulması.
- Temel turizm stratejisi; bölge bütünü ve yakın çevresindeki turizm değerleri dikkate alınarak termal, kültür, doğa ve kış temalı turizm odak noktalarının geliştirilmesi ve bu turizm destinasyonlarının birbirleriyle bütünleşmesinin sağlanması.

5.1. BÖLGESEL KADEMELENME

Planlama Bölgesi'ndeki kentsel yerleşimler (ilçe ve belde merkezleri) ile kırsal yerleşimler (köyler), bölge içindeki coğrafi konumları, sosyo-ekonomik yapıları, sektörel gelişme potansiyelleri ve birbirleri ile etkileşimleri açısından farklı özellikler göstermektedir. Birbirlerine benzer özellik gösteren yerleşimler, öncelikle ilçe merkezleri bazında grup oluşturmaktadırlar.

Bölgesel kademelenme ya da gruplamada, planlamanın temel hedefleri dikkate alınarak, il bütününde yerleşim merkezleri, bölge içerisindeki coğrafi konumları, sosyo-ekonomik yapıları, 2040 yılı plan kararlarına göre nüfus kabulleri, sektörel gelişme potansiyelleri ve birbirleri ile etkileşimleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca plan kararlarına baz oluşturacak senaryoların geliştirilmesi ve buna bağlı olarak il, ilçe ve beldeler özelinde vizyon tespitleri tüm yerleşmelerin bugünkü kimlikleri ve potansiyelleri dikkate alınarak saptanmıştır. Başka bir deyişle, uluslararası literatürde SWOT Analizi

olarak adlandırılan, “güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler (GZFT)” analizi ile birlikte, Planlama Bölgesi için hazırlanan strateji planlarındaki kararlar dikkate alınarak, illerin 2040 yılında kazanacakları kimlikleri tespit edilmiştir. Mekansal planlama kararları bu kimlikler baz alınarak üretilmiştir.

Genel planlama vizyonu çerçevesinde ve Planlama Bölgesi’ndeki ilçe merkezleri temel alınarak oluşturulan gruplar ve bu gruplar içindeki merkezlerle etkileşim halinde gelişeceği öngörülen ilçe merkezleri ve beldeler aşağıda verilmiştir. Bu gruplama, mevcut durum ve potansiyeller dikkate alınarak yapılmıştır.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile planlama alanını oluşturan Kayseri İli sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Kayseri İli içerisindeki kırsal yerleşimler her ne kadar Kanun ile mahalle statüsüne geçse de bu alanların kırsal yerleşim özellikleri devam etmektedir. Bu kapsamda bu kır-kent ayrımı üzerine oturan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nın temel örgüsü plan kadmelenmesinde de aynen korunmuştur.

I. Grup Yerleşimler

Bu gruptaki yerleşimler, ana ulaşım aksları üzerinde bulunmalarına rağmen, coğrafi konumları nedeniyle il merkezlerinden ve diğer ilçe merkezlerinden kopuk; bununla birlikte kendi içinde farklı sektörlerde gelişme potansiyeli olan alt merkezlerdir.

Yozgat’ta, Akdağmadeni ilçesi bu grupta yer almakta olup, Oluközü beldesini etkilemektedir.

Sivas’ta, Yıldızeli, Kangal, Divriği, Gürün ve Ulaş ilçeleri bu grupta yer almakta olup, Kavak, Çetinkaya, Alacahan ve Suçatı beldelerini etkilemektedir.

II. Grup Yerleşimler

Bu gruptaki yerleşimler, ana ulaşım aksları üzerinde bulunan, il merkezleri ile direkt etkileşim halinde olmayan, ancak buldukları uygun konum nedeniyle, çevresindeki diğer ilçe merkezlerini de etkileyen alt çekim merkezleridir.

Yozgat’ta, Sarıkaya ve Çekerek ilçeleri bu grupta yer almaktadır. Sarıkaya, Çayıralan ve Çandır için; Çekerek ise, Aydıncık ve Kadışehri için çekim merkezidir.

Karayakup, Babayağmur, Evciler, Konuklar, Çokradan, Curalı, Büyükkışla, Baydıgın, Kazankaya, Kösrelik, Bazlambaç, Baştürk, Bayındırhüyük ve Özükevak bu merkezlerden etkilenen beldelerdir.

Sivas'ta, Şarkışla, Zara ve Suşehri ilçeleri bu grupta yer almaktadır. Şarkışla, Gemerek ve Altınyayla için; Zara, Hafik, İmranlı ve Doğanşar için; Suşehri ise, Koyulhisar, Akıncılar ve Gölova için çekim merkezidir. Gürçayır, Kızılkışla, Cemel, Kale, Deliilyas, Yeniçubuk, Sızır, İnkışla, Çepni ve Çataloluk bu merkezlerden etkilenen beldelerdir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri'de, Yahyalı, Pınarbaşı, Bünyan ve Sarıoğlan ilçesi bu grupta yer almaktadır. Yahyalı, Yeşilhisar için; Pınarbaşı, Sarız için; Bünyan, Akkışla için; Sarıoğlan ise, Felahiye ve Özvatan için çekim merkezidir. Derebağ, Kaynar, Pazarören, Gömürgen, Kuyulu, Koyunabdal, Kayapınar, Küpeli, Palas, Amarat, Büyüktoraman, Karakaya, Büyüktuzhisar, Güllüce ve Yenisüksün bu merkezlerden etkilenen yerleşmelerdir.

III. Grup Yerleşimler

Bu gruptaki yerleşimler, ana ulaşım aksları üzerinde ve il merkezleri ile direkt etkileşim halinde olması nedeniyle gelişme potansiyelleri açısından daha güçlü olan, il merkezlerinden sonraki çekim merkezleridir.

Yozgat'ta, Sorgun, Yerköy ve Boğazlıyan ilçeleri bu grupta yer almaktadır. Sorgun, Saraykent; Yerköy, Şefaattli; Boğazlıyan ise, Yenifakılı için çekim merkezidir. Çiğdemli, Karakız, Araplı, Gülşehri, Çiçekli, Umutlu, Bahadın, Dedefakılı, Doğankent, Ozan, Saray, Paşaköy, Kuzayca, Sarıkent, Bektaşlı, Özler, Devecipınar, Çalapverdi, Uzunlu, Yamaçlı, Sırçalı ve Çakmak bu merkezlerden etkilenen beldelerdir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri'de, Develi ilçesi bu grupta yer almakta olup, Tomarza için çekim merkezidir. Sindelhöyük ve Zile bu merkezlerden etkilenen yerleşmelerdir.

IV. Grup Yerleşimler

Bu gruptaki yerleşimler, Planlama Bölgesi'ndeki, Yozgat, Sivas ve Kayseri il merkezleri ya da merkez ilçelerdir. Bu yerleşimler, mal ve hizmet sunumları açısından bölgedeki ana çekim merkezleridir.

5.2. İSTİHDAMA YÖNELİK KABULLER ve SEKTÖREL GELİŞİM MERKEZLERİ

Yozgat, Sivas ve Kayseri İlleri'nde 2040 yılı için kabul edilen tarım, sanayi ve hizmetler sektörleri dağılım oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

T.C. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YOZGAT-SİVAS-KAYSERİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI

İlçe	2000						2040					
	İlçe İçindeki Dağılım			İl İçindeki Paylar			İlçe İçindeki Dağılım			İl İçindeki Paylar		
	Tarım-Hayvancılık	Sanayi	Hizmetler	Tarım-Hayvancılık	Sanayi	Hizmetler	Tarım-Hayvancılık	Sanayi	Hizmetler	Tarım-Hayvancılık	Sanayi	Hizmetler
Yozgat Merkez	57,0	7,6	35,4	10,7	29,9	27,2	20,0	10,0	70,0	7,2	20,1	29,8
Akdağmadeni	82,2	4,9	12,9	10,8	13,5	6,9	45,0	15,0	40,0	7,1	13,2	7,5
Aydıncık	87,9	0,8	11,3	5,1	1,0	2,6	65,0	3,0	32,0	5,9	1,5	3,5
Boğazlıyan	83,0	2,2	14,9	11,7	6,4	8,5	52,5	7,5	40,0	10,9	8,7	9,8
Çandır	73,0	4,1	22,8	1,8	2,1	2,3	50,0	5,0	45,0	1,9	1,1	2,1
Çayıralan	81,1	2,7	16,2	5,3	3,7	4,3	69,0	6,0	25,0	5,6	2,7	2,4
Çekerek	85,1	1,2	13,7	7,3	2,2	4,8	68,0	7,0	25,0	6,6	3,8	2,9
Kadıışehri	91,0	0,8	8,2	4,5	0,8	1,7	78,0	2,0	20,0	5,4	0,8	1,7
Saraykent	84,3	1,2	14,5	4,1	1,2	2,9	70,0	2,0	28,0	7,1	1,1	3,4
Sarıkaya	83,3	2,9	13,8	10,0	7,3	6,7	60,0	8,0	32,0	11,3	8,4	7,1
Sorgun	76,3	3,9	19,8	16,7	17,7	17,7	50,0	10,0	40,0	15,8	17,7	15,0
Şefaati	81,9	2,0	16,0	4,7	2,5	3,8	68,0	7,0	25,0	4,9	2,8	2,1
Yenifakılı	82,5	2,9	14,6	2,3	1,7	1,7	74,0	6,0	20,0	3,4	1,6	1,1
Yerköy	64,3	6,4	29,3	4,8	10,0	9,0	35,0	15,0	50,0	6,9	16,5	11,6
Yozgat Toplam	77,3	3,7	19,0	100,0	100,0	100,0	50,0	9,0	41,0	100,0	100,0	100,0
Sivas Merkez	30,6	10,4	59,0	13,1	54,8	59,7	12,0	18,0	70,0	10,4	48,6	46,7
Akıncılar	78,3	1,4	20,3	1,4	0,3	0,9	70,0	5,0	25,0	2,0	0,4	0,6
Altınyayla	88,8	0,8	10,4	2,9	0,3	0,8	75,0	5,0	20,0	2,9	0,6	0,6
Divriği	63,4	14,3	22,3	3,4	9,5	2,9	20,0	20,0	60,0	3,7	11,7	8,7
Doğanşar	81,3	2,8	16,0	1,0	0,4	0,4	45,0	5,0	50,0	0,9	0,3	0,7
Gemerek	81,8	3,6	14,5	11,7	6,4	4,9	55,0	8,0	37,0	13,3	6,0	6,9
Gölova	74,2	3,0	22,8	0,9	0,5	0,7	49,0	6,0	45,0	0,9	0,4	0,7

T.C. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YOZGAT-SİVAS-KAYSERİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI

Gürün	73,2	3,8	23,0	4,4	2,8	3,3	45,0	8,0	47,0	4,1	2,3	3,3
Hafik	87,1	1,4	11,5	4,7	0,9	1,5	67,0	3,0	30,0	4,1	0,6	1,4
İmranlı	76,1	1,9	22,0	2,4	0,7	1,6	66,0	4,0	30,0	2,6	0,5	0,9
Kangal	80,4	6,5	13,1	7,4	7,4	2,8	43,0	12,0	45,0	8,5	7,4	6,8
Koyulhisar	85,1	2,6	12,3	6,0	2,2	2,0	56,0	4,0	40,0	5,1	1,1	2,8
Suşehri	73,9	2,9	23,2	6,4	3,1	4,7	48,0	12,0	40,0	7,0	5,4	4,5
Şarkışla	79,8	2,4	17,8	9,0	3,3	4,8	53,0	7,0	40,0	9,9	4,1	5,7
Ulaş	83,4	2,0	14,6	3,3	1,0	1,3	64,0	6,0	30,0	3,0	0,9	1,1
Yıldızeli	88,3	2,2	9,5	16,6	5,2	4,2	63,0	7,0	30,0	17,6	6,1	6,5
Zara	77,6	1,6	20,8	5,3	1,3	3,4	50,0	15,0	35,0	4,0	3,7	2,2
Sivas Toplam	66,5	5,4	28,1	100,0	100,0	100,0	40,0	15,0	45,0	100,0	100,0	100,0
Kayseri Merkez	27,2	23,8	49,1	35,0	87,6	81,2	10,0	30,0	60,0	27,7	85,9	78,8
Akkışla	80,9	5,0	14,1	2,1	0,4	0,5	67,0	8,0	25,0	2,7	0,3	0,5
Bünyan	76,3	5,3	18,4	8,2	1,6	2,5	50,0	10,0	40,0	8,3	1,7	3,2
Develi	70,6	9,0	20,4	11,6	4,2	4,3	55,0	15,0	40,0	14,2	4,0	4,9
Felahiye	84,0	2,3	13,7	3,6	0,3	0,8	69,0	6,0	25,0	4,2	0,4	0,7
Özvatan	66,5	4,7	28,8	1,3	0,3	0,7	65,0	6,0	30,0	2,3	0,2	0,5
Pınarbaşı	81,6	4,1	14,4	8,3	1,2	1,9	57,0	13,0	30,0	8,1	1,9	2,0
Sarıoğlan	82,8	3,1	14,1	7,3	0,8	1,6	65,0	10,0	25,0	8,2	1,3	1,5
Sarız	84,1	2,0	14,0	3,5	0,2	0,7	68,0	7,0	25,0	3,1	0,3	0,5
Tomarza	80,5	1,9	17,6	7,6	0,5	2,1	61,0	4,0	35,0	7,4	0,5	2,0
Yahyalı	72,5	7,8	19,7	6,7	2,1	2,3	45,0	15,0	40,0	8,2	2,8	3,5
Yeşilhisar	78,1	4,7	17,2	4,8	0,8	1,4	55,0	5,0	40,0	5,6	0,5	1,9
Kayseri Toplam	47,0	16,4	36,6	100,0	100,0	100,0	25,0	24,0	51,0	100,0	100,0	100,0
PLANLAMA BÖLGESİ	62,1	9,2	28,7	-	-	-	34,0	17,0	49,0	-	-	-

Yukarıdaki öngörüler çerçevesinde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde;

Yozgat ilinde istihdama göre sektörel dağılım, mevcut duruma paralel olarak, tarım-hayvancılık, hizmetler ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Bununla birlikte, çevre düzeni planı döneminde, önceden planlı ya da bu planla önerilen istihdam yaratıcı kullanımlara bağlı olarak, tarım ve hayvancılık sektörü oranında azalma; hizmetler ve sanayi sektörleri istihdam oranında ise artış olacağı öngörülmektedir. Yozgat, Planlama Bölgesi'nde, en yüksek tarım-hayvancılık sektörü oranına sahip il olmaya devam edecektir.

Sivas ilinde de istihdama göre sektörel dağılım, hizmetler, tarım-hayvancılık, ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Çevre düzeni planı döneminde, önceden planlı ya da bu planla önerilen istihdam yaratıcı kullanımlara bağlı olarak, hizmetler ve sanayi sektörleri istihdam oranlarında önemli bir artış olacağı öngörülmektedir. Sivas, Planlama Bölgesi'nde, sanayi sektörünün yüksek değerler taşıdığı ikinci il konumunda olacaktır.

Kayseri ilinde istihdama göre sektörel dağılım ise, hizmetler, tarım-hayvancılık ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Bununla birlikte, diğer illerden farklı olarak tarım ve sanayi sektörleri oranlarının birbirine çok yakın değerler taşıyacağı öngörülmektedir. Kayseri, Planlama Bölgesi'nde, en yüksek sanayi ve hizmetler sektörü oranına sahip il olmaya devam edecektir.

Planlama Bölgesi'ndeki kentsel ve kırsal yerleşimler, mevcut durumları ve potansiyellerinin değerlendirilmesi sonucunda, plan kararlarıyla desteklenen sektörel kimliklere göre gruplandırılmıştır.

Kentsel yerleşimlerde, farklı sektörlerin kent kimliğini birlikte etkilediği durumlar bulunmakta olup, kentsel yerleşimler farklı gelişim bölgelerinde yer alabilmektedir. Buna karşın, kırsal yerleşimlerin tamamı tarım ve hayvancılık sektörü gelişim merkezlerinde yer almaktadır.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Hizmetler Sektörü Gelişim Merkezleri

Yozgat ve Sivas İl Merkezi ile Kayseri Merkez ilçeleri başta olmak üzere, Planlama Bölgesi'ndeki diğer tüm ilçe merkezleri hizmetler sektörünün tüm alt faaliyet kollarında öncelikle gelişme göstereceği merkezlerdir.

Turizm Sektörü Gelişim Merkezleri

Planlama Bölgesi'nde hizmetler sektörünün bir alt kolu olan turizmde ön plana çıkan yerleşimlerden oluşmaktadır. Bu sektör kendi içerisinde termal turizm başta olmak üzere, kültür turizmi, doğa turizmi ve kongre turizmi olarak çeşitlenmektedir.

Planlama Bölgesi'nde çok sayıda antik kent, tarihi eser ve höyüğün yanında, bir üçgen oluşturan **Kayseri** ilindeki Erciyes Dağı ile Aladağlar ve Sultan Sazlığı Milli Parkları; **Yozgat** il merkezindeki Yozgat Çamlığı Milli Parkı, Çayıralan ve Akdağ ormanları; Yerköy, Sorgun, Sarıkaya ve Boğazlıyan ilçe merkezlerindeki termal turizm merkezleri; **Sivas** ilinde, Koyulhisar ilçesindeki Eğriçimen Yaylası, doğal göller; Kangal ve Yıldızeli ilçelerindeki termal turizm merkezleri, Yıldızeli ilçesindeki kış sporları turizm merkezi en önemli turizm değerlerini oluşturmaktadır. Ayrıca, Planlama Bölgesi'nde çeşitli doğa sporları ile günübirlik ve termal turizm potansiyelleri bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Planlama Bölgesi'nde belirlenen turizm odakları şöyledir;

- Termal Turizm Odakları: Yerköy, Sorgun, Sarıkaya, Saraykent, Boğazlıyan/Bahariye, Kangal, Kangal/Kalkım, Yıldızeli/Kalın, Akdağmadeni ve Felahiye.
- Kültür Turizm Odakları: Kayseri Merkez, Sivas Merkez, Divriği, Develi, Zara, Sarıoğlan ve Bünyan.
- Doğa Turizm Odakları: Yozgat Merkez, Aydıncık/Kazankaya, Koyulhisar, Yıldızeli/Yavru, Çayıralan, Gemerek/Sızır, Hafik, Suşehri/Kelkit Çayı, Gürün, Kayseri Merkez, Yahyalı ve Yeşilhisar.
- Kongre Turizm Odakları: Yozgat, Sivas ve Kayseri Merkez.
- Kış Turizmi Odakları: Sivas/Yıldızeli, Kayseri/Erciyes.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Sanayi (Tarıma Dayalı Sanayi Ve Madencilik Dahil) Sektörü Gelişim Merkezleri

Planlama Bölgesi'nde sanayi oluşumları ve madencilik potansiyeliyle ön plana çıkan yerleşimlerden oluşmaktadır. Bunlar; **Yozgat** ilinde Sorgun, Yerköy, Akdağmadeni ve Boğazlıyan ilçeleri; **Sivas** ilinde Merkez ilçe, Şarkışla, Zara, Suşehri, Yıldızeli, Kangal ve Divriği ilçeleri; **Kayseri** ilinde ise, İl Merkezi başta olmak üzere, Yahyalı, Pınarbaşı, Bünyan ve Sarıoğlan ilçeleridir.

Tarım ve Hayvancılık Sektörü Gelişim Merkezleri

Planlama Bölgesi'nde, özellikle sulama alanları ve tarım reformu uygulama alanlarının yer aldığı tüm ilçe merkezleri ve beldeler ile kırsal yerleşimler bu grupta toplanmaktadır. Bunun yanı sıra, termal kaynakların olduğu ilçelerde tarımsal faaliyetleri çeşitlendirecek teknolojik sera alanları yer almaktadır.

Planlama Bölgesi'nde sulama alanlarının, bölgenin ortasından geçen Kızılırmak Nehri boyunca başta olmak üzere, Sivas'ın kuzeydoğusundaki Kelkit Çayı etrafında, Kayseri ve Yozgat illerinin güney bölgelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Suşehri, Akıncılar, Hafik, Gemerek, Sarıoğlan, Bünyan, Kocasinan, İncesu, Tomarza, Develi, Yahyalı, Yeşilhisar, Boğazlıyan, Yenifakılı, Şefaati, Yerköy, Kadışehri ve Kangal

ilçelerinde büyük sulama alanları mevcuttur. Plan kararları kapsamında oldukça önemli bir doğal eşik olan sulama alanları il bütünüdeki tarım sektörüne ivme kazandıracaktır.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Diğer yandan bölge bütününde tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı güzergah ise Yerköy kuzeyindeki sulama alanlarından başlayarak, Kayseri ili güneyine kadar uzanmakta ve Kayseri-Sivas yolu paralelindeki yerleşimler (Bünyan, Felahiye, Özvatan, Sarioğlan, Gemerek, Şarkışla) ile Kayseri İl Merkezinde sonlanmaktadır.

Bu kapsamda öne çıkan ilçeler;

Yozgat'ta; Sorgun, Saraykent, Yerköy, Sarıkaya, Çayıralan, Boğazlıyan, Yenifakılı, Aydıncık ve Kadışehri,

Sivas'ta; Şarkışla, Altınyayla, Zara, İmranlı, Suşehri, Koyulhisar, Akıncılar, Gölova, Yıldızeli ve Kangal,

Kayseri'de; Yahyalı, Yeşilhisar, Bünyan, Akkışla, Sarioğlan, Felahiye ve Özvatan'dır.

5.3. NÜFUS KABULLERİ

Plan Değişikliği Onama Sınırı

6360 sayılı “On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile planlama alanını oluşturan Kayseri İli sınırları il müki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş olup mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağılı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Anılan Kanun ile köylerin mahalleye geçiş süreçlerine ilişkin herhangi bir geçiş hükmü düzenlenmemekle birlikte 6360 Sayılı Kanun’a istinaden 3194 Sayılı İmar Kanunu’nun planların hazırlanması ve yürürlüğe konulmasına ilişkin 8. Maddesine 12/7/2013 tarihinde eklenen (ğ) bendi ile “Büyükşehir belediyesi sınırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen, nüfusu 5.000’in altında kalan ve kırsal yerleşim özelliği devam eden yerlerdeki uygulamalar, büyükşehir belediye meclisince aksine bir karar alınmadıkça, uygulama imar planı yapılıncaya kadar 27. madde hükümlerine göre yürütülür...” hükmü eklenmiştir. Kayseri İli içerisindeki kırsal yerleşimler her ne kadar Kanun ile mahalle statüsüne geçse de bu alanların kırsal yerleşim özellikleri devam etmektedir. Bu kapsamda bu kır-kent ayrımı üzerine oturan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nın temel örgüsü aynen korunmuştur. Kayseri İli için, kapatılan belde nüfusları mahalle olarak bağlandıkları ilçelerin kentsel nüfusuna eklenmiştir.

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Planlama Bölgesi’ni oluşturan illerin, 2010 yılı ve planın hedef yılı olarak kabul edilen 2040’ta oluşması beklenen il bütünündeki nüfusları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

İLLER	2010		
	KENTSEL	KIRSAL	TOPLAM
YOZGAT	352.914	123.182	476.096
SİVAS	486.775	155.449	642.224
KAYSERİ	1.234.651	-	1.234.651
PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	2.074.340	278.631	2.352.971

İLLER	2040		
	KENTSEL	KIRSAL	TOPLAM
YOZGAT	838.500	162.700	1.001.200
SİVAS	981.000	194.600	1.175.600
KAYSERİ	2.314.000	-	2.314.000

PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	4.133.500	357.300	4.490.800
-------------------------------------	------------------	----------------	------------------

Plan Değişikliği Önama Sınırı

YOZGAT İLİ NÜFUS KABULLERİ

İLÇE	BELDE	KENTSEL	KIRSAL	TOPLAM
MERKEZ İLÇE	YOZGAT MERKEZ	200.000		
	ÇADIRARDIÇ	3.500		
	ESENLİ	5.000		
	OSMANPAŞA	3.000		
ARA TOPLAM		211.500	23.000	234.500
AKDAĞMADENİ	AKDAĞMADENİ MERKEZ	50.000		
	BELEKÇAHAN	6.000		
	OLUKÖZÜ	3.000		
	UMUTLU	4.000		
ARA TOPLAM		63.000	28.000	91.000
AYDINCIK	AYDINCIK MERKEZ	8.000		
	BAŞTÜRK	2.000		
	BAYDIĞIN	6.000		
	KAZANKAYA	5.000		
	KÖSRELİK	2.000		
ARA TOPLAM		23.000	3.500	26.500
BOĞAZLIYAN	BOĞAZLIYAN MERKEZ	40.000		
	ÇAKMAK	2.000		
	ÇALAPVERDİ	3.000		
	DEVECİPINAR	3.000		
	OVAKENT	4.000		
	ÖZLER	4.000		
	SIRÇALI	4.000		
	UZUNLU	4.000		
	YAMAÇLI	6.000		
	YENİPAZAR	3.000		
ARA TOPLAM		73.000	7.500	80.500
ÇANDIR	ÇANDIR MERKEZ	10.000		
	BÜYÜKKIŞLA	2.000		
ARA TOPLAM		12.000	1.200	13.200
ÇAYIRALAN	ÇAYIRALAN MERKEZ	15.000		
	CURALI	3.000		
			6.000	37.000

	ÇOKRADAN	3.000		
	EVCİLER	4.000		
	KONUKLAR	6.000		
	ARA TOPLAM	31.000		
ÇEKEREK	ÇEKEREK MERKEZ	25.000		
	BAYINDIRHÜYÜK	2.000		
	BAZLAMBAÇ	2.000		
	BEYYURDU	2.000		
	ÖZÜKAVAK	4.000		
	ARA TOPLAM	35.000	16.000	51.000
KADIŞEHRİ	KADIŞEHRİ MERKEZ	10.000		
	HALIKÖY	3.000		
	ARA TOPLAM	13.000	13.000	26.000
SARAYKENT	SARAYKENT MERKEZ	15.000		
	ÇİÇEKLİ	4.000		
	DEDEFKILI	4.000		
	OZAN	4.000		
	ARA TOPLAM	27.000	6.000	33.000
SARIKAYA	SARIKAYA MERKEZ	40.000		
	BABAYAĞMUR	4.000		
	KARAYAKUP	4.000		
	YUKARISARIKAYA	3.000		
	ARA TOPLAM	51.000	19.000	70.000
SORGUN	SORGUN MERKEZ	150.000		
	AHMETFAKILI	4.000		
	ARAPLI	4.000		
	BAHADIN	6.000		
	BELENCUMAFKILI	4.000		
	ÇİĞDEMLİ	5.000		
	DOĞANKENT	5.000		
	GEDİKHASANLI	2.000		
	GÜLŞEHRİ	3.000		
	EYMİR	4.000		
	KARAKIZ	4.000		
	ARA TOPLAM	191.000	21.000	212.000
ŞEFAATLİ	ŞEFAATLİ MERKEZ	20.000		
	KUZAYCA	3.000		
	PAŞAKÖY	3.000		
	SARIKENT	2.000	6.500	34.500

ARA TOPLAM		28.000		
YENİFAKILI	YENİFAKILI MERKEZ	10.000		
	BEKTAŞLI	3.000		
ARA TOPLAM		13.000	2.500	15.500
YERKÖY	YERKÖY MERKEZ	60.000		
	SEKİLİ	2.000		
	SARAY	5.000		
ARA TOPLAM		67.000	9.500	76.500
İL TOPLAMI		838.500	162.700	1.001.200

SİVAS İLİ NÜFUS KABULLERİ

İLÇE	BELDE	KENTSEL	KIRSAL	TOPLAM
MERKEZ İLÇE	SİVAS MERKEZ	600.000		
	GÜMÜŞDERE	3.000		
	KURLAPA	4.000		
	YAKUPOĞLAN	4.000		
	YILDIZ	6.000		
ARA TOPLAM		617.000	36.000	653.000
AKINCILAR	AKINCILAR MERKEZ	10.000	3.000	13.000
ALTINYAYLA	ALTINYAYLA	6.000		
	DELİLYAS	4.000		
	KALE	2.000		
ARA TOPLAM		12.000	6.000	18.000
DİVRİĞİ	DİVRİĞİ MERKEZ	25.000	7.000	32.000
DOĞANŞAR	DOĞANŞAR MERKEZ	5.000	1.800	6.800
GEMEREK	GEMEREK MERKEZ	10.000		
	ÇEPNİ	4.000		
	EĞERCİ	4.000		
	İNKIŞLA	2.000		
	SIZIR	8.000		
	YENİÇUBUK	10.000		
ARA TOPLAM		38.000	9.000	47.000
GÖLOVA	GÖLOVA MERKEZ	6.000	1.800	7.800
GÜRÜN	GÜRÜN	25.000		
	SUÇATI	3.000		
ARA TOPLAM		28.000	12.500	40.500
HAFİK	HAFİK MERKEZ	8.000	7.500	15.500

İMRANLI	İMRANLI MERKEZ	6.000	5.000	11.000
KANGAL	KANGAL MERKEZ	20.000		
	ALACAĞAN	4.000		
	ÇETİNKAYA	4.000		
	HAVUZ	3.000		
ARA TOPLAM		31.000	12.500	43.500
KOYULHİSAR	KOYULHİSAR MERKEZ	10.000	10.500	20.500
SUŞEHİRİ	SUŞEHİRİ	30.000		
	ÇATALOLUK	3.000		
ARA TOPLAM		33.000	13.500	46.500
ŞARKIŞLA	ŞARKIŞLA MERKEZ	50.000		
	AKÇAĞIŞLA	3.000		
	CEMEL	4.000		
	GÜRÇAYIR	4.000		
	KIZILCAĞIŞLA	4.000		
ARA TOPLAM		65.000	15.000	80.000
ULAŞ	ULAŞ MERKEZ	8.000		
	BAHARÖZÜ	3.000		
	YENİKARAHİSAR	3.000		
ARA TOPLAM		14.000	6.500	20.500
YILDIZELİ	YILDIZELİ MERKEZ	20.000		
	GÜNEYKAYA	3.000		
	KALIN	4.000		
	KAVAK	3.000		
	KÜMBET	3.000		
	ŞEYHHALİL	3.000		
	YAVU	3.000		
ARA TOPLAM		39.000	36.000	75.000
ZARA	ZARA MERKEZ	30.000		
	ŞEREFİYE	4.000		
ARA TOPLAM		34.000	11.000	45.000
İL TOPLAMI		981.000	194.600	1.175.600

Plan Değişikliği Onama Sınırı

KAYSERİ İLİ NÜFUS KABULLERİ

İLÇE	NÜFUS (2040)
MERKEZ (Merkez İlçeleri Toplamı)	1.848.000

AKKIŞLA	15.900
BÜNYAN	96.500
DEVELİ	102.000
FELAHİYE	15.500
ÖZVATAN	11,100
PINARBAŞI	46,000
SARIOĞLAN	37.500
SARIZ	19.000
TOMARZA	44.500
YAHYALI	53.000
YEŞİLHİSAR	25.000
İL TOPLAMI	2.314.000
PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	4.133.500

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Planlama Bölgesi'ndeki 2040 hedef yılı kentsel nüfus kabullerine ilişkin gruplama aşağıda verilmiştir.

Kentsel nüfusu 5.000 kişiye kadar olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Çadırardıç, Osmanpaşa, Oluközü, Umutlu, Baştürk, Köşrelik, Çakmak, Çalapverdi, Devecipınar, Ovakent, Özler, Sırçalı, Uzunlu, Yenipazar, Büyükkışla, Curalı, Çokradan, Evciler, Bayındırhüyük, Bazlambaç, Beyyurdu, Özükbavak, Halıköy, Çiçekli, Dedefakılı, Ozan, Babayağmur, Karayakup, Yukarısarıkaya, Ahmetfakılı, Araplı, Belencumafakılı, Gedikhasanlı, Gülşehri, Eymir, Karakız, Kuzayca, Paşaköy, Sarıkent, Bektaşlı, Sekili.

Sivas'ta; Gümüşdere, Kurtlapa, Yakupoğlan, Delililyas, Kale, Çepni, Eğerci, İnkışla, Suçatı, Alacahan, Çetinkaya, Havuz, Çataloluk, Akçakışla, Cemel, Gürçayır, Kızılcakışla, Baharözü, Yenikarahisar, Güneyyaka, Kalın, Kavak, Kümbet, Şeyhhalil, Yavu, Şerefiye.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kentsel nüfusu 5.000-10.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Esenli, Belekçahan, Aydıncık, Baydığın, Kazankaya, Yamaçlı, Konuklar, Bahadın, Çiğdemli, Doğan kent, Saray.

Sivas'ta; Yıldız, Altınyayla, Doğanşar, Sızır, Gölova, Hafik, İmranlı, Ulaş.

Kentsel nüfusu 10.000-25.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Çandır, Çayıralan, Kadışehri, Saraykent, Şefaati, Yenifakılı.
Sivas'ta; Akıncılar, Gemerek, Yeniçubuk, Kangal, Koyulhisar, Yıldızeli.
Kayseri'de; Özvatan, Felahiye, Akkişla, Sarız.

Kentsel nüfusu 25.000-50.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Boğazlıyan, Çekerek, Sarıkaya.
Sivas'ta; Divriği, Gürün, Suşehri, Zara.
Kayseri'de; Yeşilhisar, Sarıoğlan, Pınarbaşı.

Kentsel nüfusu 50.000-100.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Akdağmadeni, Yerköy.
Sivas'ta; Şarkışla.
Kayseri'de; Yahyalı, Bünyan.

Kentsel nüfusu 100.000-200.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Sorgun.
Kayseri'de; Develi.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kentsel nüfusu 200.000-500.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Yozgat'ta; Merkez.

Kentsel nüfusu 500.000-1.000.000 kişi arasında olacak yerleşimler

Sivas'ta; Merkez.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kentsel nüfusu 1.000.000 kişi üzerinde olacak yerleşimler

Kayseri'de; Merkez (Merkez İlçeleri Toplamı).

6. GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI

Yozgat ili geneline bakıldığında mevcut arazi yapısı, dağlık ve ovalık alanlar şeklinde farklılık göstermektedir. İlin kuzeyinden başlayarak, güneydoğusuna doğru, Aydıncık, Akdağmadeni ve Çayıralan yayı boyunca uzanan dağlık engebeli araziler ile ormanlık alanlar, il bütününde doğal bir eşik oluşturmaktadır. İlin batı bölgelerinde ise, ovalık ve düzlük yerleşimler kümelenmektedir. Dolayısıyla il bütünündeki yerleşimlerin tarım sektörünün etkisiyle şekillendiği görülmektedir.

İlin temel gelişim eksenini oluşturan Ankara-Sivas-Erzincan karayolu ulaşım aksı üzerindeki Yerköy, Yozgat il merkezi, Sorgun ve Akdağmadeni'nin, plan döneminde merkez konumlarını daha da güçlendirmesi öngörülmüştür. Görece verimli tarım arazileri ve sulama alanları ağırlıklı olarak, Yerköy ve Boğazlıyan ilçelerinde yoğunlaşmaktadır. Dolayısıyla il merkezi çevresi ve doğuda Boğazlıyan'a kadar uzanan bölgedeki yerleşimlerin bir çoğunda tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörlerinin güçlendirilmesi öngörülmüştür. Diğer yandan, bu bölgedeki jeotermal kaynaklar ve termal turizm merkezi ilan edilen yerleşimler tarımsal faaliyette ön plana çıkarak, teknolojik sera bölgeleri, agro ve termal turizm destinasyonu olacak şekilde desteklenmektedir.

İlin kuzeydeki dağlık kesimlerinde yer alan Aydıncık ilçesi, doğa turizminde il bütününe etkileyecek bir potansiyele sahiptir. Bu nedenle, ilçedeki Kazankaya Kanyonu'nu içeren bölge, özel planlama alanı olarak tanımlanmıştır.

Sivas ili bütününe bakıldığında, il Planlama Bölgesi'nde oldukça geniş bir yüzölçüme sahiptir. Dağlık ve engebeli arazi yapısıyla dikkat çekmektedir. İl merkezi ve pek çok ilçe merkezleri Ankara-Yozgat-Erzincan karayolu güzergahı üzerinde lineer bir şekilde yer almakta ve bu doğrultuda gelişim göstermektedir. Bunun yanı sıra, coğrafi yapıya bağlı olarak, il merkezinden ve birbirlerinden kopuk kompakt ilçeler de bulunmaktadır. Bu ilçeler, kendi içlerinde, yerel sektörlerini (madene dayalı sanayi, hayvancılık, tarım, turizm gibi) kullanarak gelişim göstermektedir.

Sivas il bütününde tarım ve hayvancılık ile çeşitli sanayi kolları ekonomik yapıda ön plana çıkmaktadır. Şarkışla, Zara ve Suşehri ilçeleri, etki alanları içerisindeki ilçeler ile birlikte tarıma dayalı sanayi sektöründe gelişeceklerdir. Bu ilçelerin etki alanlarındaki Gemerek, Altınyayla, Hafik, İmranlı, Doğanşar, Koyulhisar, Akıncılar ve Gölova ilçelerinde tarım ve hayvancılık sektörü ön plana çıkmaktadır. Özellikle Sivas il bütünündeki mera alanlarının ıslahı ve buralarda hayvan yemi üretiminin desteklenmesi, erozyonun önlenmesi, ırk ıslahları, otlatma denetimi gibi kırsal kalkınmanın ana koşulları doğrultusunda tarım ve hayvancılık sektörünün verimli hale getirilmesi desteklenmelidir.

Diğer yandan Kangal ve Divriği ilçelerinde madene dayalı sanayi sektörünün ön plana çıkacağı ön görülmektedir. Özellikle, Divriği ilçesindeki maden yataklarının değerlendirilmesi önemlidir. Bu sebeple, Sivas Demir Çelik Fabrikası'nın (SİDEMİR) yanında bir lojistik merkez alanı önerilmiştir. Dolayısıyla yalnızca ölçek ekonomisine dayanan sanayi sektörünün, lojistik merkez planlama kararları ile hizmetler sektörü ile eşgüdüm halinde gelişmesi desteklenmiştir.

İlin kuzeydoğusundaki dağlık arazilerde yer alan, Koyulhisar, Suşehri, Akıncılar ve Gölova ilçeleri, Yeşilirmak Havzasında yer almaktadır. Bu kesimde, karadeniz iklimi görülmektedir ve Kelkit Çayı Vadisi boyunca doğa turizmi ön plana çıkmıştır. Özellikle Koyulhisar ilçesi ilin yayla merkezi ve mesire alanı olarak bir cazibe merkezidir. İlçedeki Eğriçimen yaylası başta olmak üzere, çevresindeki yaylalarda turizm sektörünün geliştirilmesi desteklenmiştir. Ayrıca ilin güneyinde yer alan Gürün ilçesi doğa turizmi potansiyelleri ile dikkat çekmektedir. İlçedeki Gökpınar Gölü ve Şuğul Vadisi'ni içine alan bir bölge özel planlama alanı olarak tanımlanmıştır.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ili genelinde ise, il merkezinin, ekonomik ve kentsel anlamda Planlama Bölgesi'ndeki ana çekim merkezi olarak ön plana çıktığı görülmektedir. İl merkezi, metropolleşme sürecinde, kentsel kullanımların yoğunlaştığı ve hem Planlama Bölgesi'ndeki diğer il merkezleri hem de ildeki diğer ilçelere göre büyük gelişmişlik farkına sahip bir yerleşimdir. Sanayi, ticaret ve turizm sektörleri başta olmak üzere, oldukça gelişmiş ve devamlı ivme kazanan bir ekonomik yapıya sahiptir.

İl Merkezi ve komşu ilçelerinde gelişmiş nitelikteki sanayi ve ticaret sektörlerinin, il genelindeki diğer ilçelerde de paylarının artırılmasına yönelik plan kararlarının üretilmesi hedeflenmiş; bu ilçelerin, ekonomide ağırlığını koruyan tarım sektörü yanı sıra, tarım ve madencilğe dayalı sanayi, kültür ve doğa turizmine yönelik kalkınma sürecini destekleyecek plan kararları alınmıştır. Bu doğrultuda, Develi ve Bünyan ilçeleri Kayseri il merkezinden sonraki önemli merkezler olarak desteklenmiştir. Özellikle, Erciyes Kayak Merkezi, kültür turizmi potansiyeliyle Develi ilçesi, Sultansazlığı ve Ürgüp-Göreme aksına kadar uzanan bölge turizm açısından desteklenmiştir. İl merkezindeki gelişme alanlarının, doğal ve yasal eşiklere dayanmış olması dikkate alınarak, yakınlığı ve gelişme potansiyeli ile ön plana çıkan Bünyan ilçe merkezi, il merkezine hizmet edeceği de düşünülen gelişme alanlarıyla desteklenmiştir.

Diğer yandan, Yahyalı ve Yeşilhisar'da, meyveciliğe dayalı tarımsal faaliyetlere ivme kazandıracak tarımsal sanayi alanları desteklenmiştir. Pınarbaşı ilçesinde madene dayalı sanayi sektörünü destekleyici plan kararları alınmıştır.

Ayrıca her üç ilde de, tarımsal karakterli diğer kentsel ve kırsal yerleşimlerde, tarımsal verimliliğin artırılması ve alternatif üretim modellerinin oluşturulmasına yönelik planlama kararları alınmıştır.

Bu bilgiler ışığında, mekansal kullanım alanları aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

6.1. ULAŞIM KARARLARI

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda belirtildiği gibi, "Türkiye'de artan ulaşım talebine uygun olarak demiryolu altyapısının yeterince geliştirilememesi ve kapıdan kapıya taşımacılık için en uygun ulaştırma türünün karayolu taşımacılığı olması, yük ve yolcu taşımalarının ağırlıklı olarak karayolu ağına yüklenmesine yol açmıştır. Bu durum taşıma türleri arasında dengesiz ve verimsiz bir ulaşım sisteminin oluşmasına sebep olmuştur". 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ulaşım ana kararları, 9.Kalkınma Planı'nda vurgulanan bu eksikliğin mümkün olduğunca giderilmesi hedeflenerek alınmıştır.

6.1.1. Karayolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'ndeki Yozgat, Sivas ve Kayseri illeri Orta Anadolu'nun karayolu geçiş noktasında yer almaktadır. Bölgesel konumu gereği doğu-batı ve kuzey-güney aksındaki illere transit geçiş sağlamaktadır. Dolayısıyla bölgeler arasındaki ulaşım, genel olarak karayolu ile yapılmaktadır. Üç ilde de il merkezleri ile önemli ilçe merkezlerine ulaşan karayolunun standartları iyidir. Yozgat ve Sivas il merkezleri arasında kalan dağlık alanlar ile bölgedeki diğer engebeli arazilerdeki belde ve köy yerleşmelerine ulaşan yollarda ise, yol kalitelerinin iyileştirilmesi gerekmektedir.

Planda, devlet yolu niteliğindeki güzergahlar 1. derece, il yolu niteliğindeki güzergahlar ise, 2. derece yol olarak kabul edilmiştir. Bunlara ek olarak, planlama kararlarıyla, bazı ilçe merkezlerini birbirlerine ve il merkezlerine bağlayan önemli bağlantılar da 1. ya da 2. derece yol olarak önerilmiştir. Ayrıca Akdeniz-Karadeniz bölünmüş yol projesi kapsamında Hafik-Doğanşar-Tokat ve Zara-Suşehri-Koyulhisar-Tokat yol bağlantıları ve Akdağmadeni ve Şarkışla ilçelerini birbirine bağlayan yol 1. derece yol olarak önerilmiştir. Dolayısıyla Yerköy, Akdağmadeni, Şarkışla, Pınarbaşı ilçelerinden uzanan yay boyunca ulaşımın güçlendirilerek sürekliliği sağlanmıştır. Sivas'ın güney komşusu Kahramanmaraş iline ulaşım bağlantısının kolaylaşacağı öngörülmektedir.

Bu çerçevede, Planlama Bölgesi'ndeki 1. derece yollar:

- Ankara-Kırıkkale-Yozgat-Sivas-Erzincan E-88 Karayolu,
- Nevşehir-Kayseri-Şarkışla-Kangal-Divriği-Malatya D-260 karayolu,
- Tokat-Yıldızeli-Sivas il merkezi-Şarkışla-Gürün D-850 karayolu,
- Niğde-Kayseri-Boğazlıyan-Sorgun-Çekerek D-805 karayolu,
- Ürgüp-İncesu-Kayseri-Pınarbaşı-Gürün-Darende-Elbistan D-300 karayolu,

- *Şarkışla-Pınarbaşı* D-851 karayolu,
- *Pınarbaşı-Sarız-Adana* D-815 karayolu,
- *Tokat-Suşehri-Gölova-Erzincan* D-100 karayolu,
- *Ordu-Suşehri-Zara* D-865 karayolu,
- *Aydıncık-Çekerek* D-190 karayolu,
- *Yozgat il merkezi-Çorum-Amasya* D-795 karayolu güzergahları olarak şekillenmiştir.

Planlama Bölgesi'ndeki 2. derece yollar ise:

- *Çorum-Yozgat il merkezi-Boğazlıyan-Felahiye*'ya kadar bağlanan yol ile *Felahiye-Özvatan* ilçe merkezlerinden çatallanarak Kayseri-Sivas yolu üzerine saplanan yollar,
- *Nehşehir-Şefaattli* yolunun *Yerköy-Yozgat* yoluna bağlantısı,
- *Yozgat merkez ilçe-Aydıncık/Kazankaya-Çorum* bağlantıları,
- *Çekerek-Kadışehri-Tokat* bağlantıları ve *Kadışehri*'nden güneye doğru inerek *Sorgun Çiğdemli* beldesine sağlanan yol,
- *Akdağmadeni-Sarıkaya* ilçeleri arası bağlantı,
- *Boğazlıyan-Çandır-Çayıralan-Gemerek* bağlantıları,
- *Sarıkaya-Çayıralan* bağlantısı,
- *Yıldızeli-Eymir* ve *Sivas ilçe merkezi-Gümüşdere* bağlantıları,
- *Sivas il merkezi Hafik* arasında güneyden askı yol bağlantısı,
- *Zara-Şerefiye-Suşehri* yol bağlantısı,
- *Suşehri-İmranlı* bağlantısı,
- *Akıncılar-Gölova-Erzincan* bağlantıları,
- *Zara-Kangal* ve *Zara-Divriği* arasındaki yol bağlantıları,
- *Şarkışla-Altınyayla* karayolu,
- *Altınyayla-Ulaş* karayolu,
- *Ağırnas-Elbaşı-Bünyan-Kaynar* arasındaki yol bağlantıları,
- *Yeşilhisar-Develi-Tomarza-Akmescit* arasındaki yol bağlantıları,
- *Hacılar-Develi-Yahyalı-Adana* yol bağlantısı,
- *Yeşilhisar-Yahyalı* karayolu,
- *Develi-Yeşilhisar* karayolu,
- *Develi* yerleşimi doğusundan giden Adana bağlantısı şeklindedir.

Planlama Bölgesi'nde, yukarıda sayılan yollar dışında, kalan tüm beldelelere ulaşan akslar ile; özellikle merkezi yerleşim yerlerini birbirlerine ve daha üst kademe yerleşmelere bağlayan, toplayıcı nitelik taşıyan bazı yollar 3.derece yollar olarak belirlenmiştir. Mevcutta bazıları köy yolu statüsündeki bu hatların iyileştirilerek, Karayolları yol ağına alınması önerilmektedir. Diğer yandan, prensip olarak, tüm köy yollarının nitelik olarak iyileştirilmesi tavsiye edilmektedir. Özellikle dağlık kesimlerde bu ulaşım kategorisinde sorunlar yaşandığı bilinmektedir.

Ayrıca, merkez köylerden geçen toplayıcı yolların iyileştirilmesi, Yozgat il bütünü başta olmak üzere, belde ve ilçelerin tarımsal amaçlı ulaşım ağının güçlendirilmesi, ilçelerin birbirleriyle olan erişilebilirliği, kırsal yerleşimlerin merkez köyler güzergahına bağlanması, ilçeler arası ulaşım bağlantılarının sürekliliğinin sağlanması gibi kriterler dikkate alınmıştır.

6.1.2. Demiryolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'nde, demiryolu ulaşımının direkt olarak il merkezinden sağlanamadığı tek il Yozgat'tır. Bununla birlikte, Türkiye demiryolu ulaşım ağı il sınırlarından geçmekte olup, il merkezine en yakın istasyon 41 km. mesafedeki Yerköy ilçesinde bulunmaktadır.

Planlama Bölgesi içerisinde demiryolu güzergahı Yerköy ilçesinden başlayarak güneye doğru, Şefaattli, Yenifakılı; Kayseri/Boğazköprü noktasında ise, Sivas ve Niğde illerine ayrılarak devam etmektedir. Boğazköprü, İncesu, Yeşilhisar hattı Niğde'ye bağlanmaktadır. Kayseri il merkezinden geçen mevcut demiryolu hattı ise, Kayseri ili kuzeyine taşınarak doğuda Sivas il merkezine kadar uzanan güzergah boyunca Sarıoğlan, Gemerek ve Şarkışla ilçelerinden geçmektedir. Sivas il merkezinden ise, Ulaş, Kangal ve Divriği güzergahı boyunca devam etmektedir.

Genel olarak demiryolları ağı doğu-batı istikametinde Kapıkule'den başlayıp, Ermenistan sınırına kadar ulaşan güzergah üzerindedir.

Ayrıca yapımı süren Ankara – Sivas Hızlı Tren Hattı, Yozgat ilinden geçmekte, Sorgun-Kadıışehri-Akdağmadeni güzergahını izlemektedir. Ankara-Sivas il merkezine kadar yüksek hızlı tren hattı projesi ve istasyon noktaları kesinleşmiştir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında bu hatlar ve istasyonlar gösterilmiştir. Sivas Divriği arasındaki yüksek hızlı tren projesi ise kesin olarak güzergahı belirlenmemiş olup, çizilen güzergah şematik olarak gösterilmiştir.

Yozgat il merkezi, üniversite alanı ve fuar alanı boyunca hafif raylı sistem önerilmiştir.

Yerköy, Kayseri mevcut demiryolu güzergahına paralel hızlı tren önerisi getirilmiştir.

6.1.3. Havayolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'nde havaalanı bulunmayan tek il Yozgat'tır. İle en yakın havaalanı 175 km. mesafedeki Kayseri'dedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında,

2040 hedef yılı için, Yozgat ilinde havaalanı olması öngörülmüştür. Bu amaçla, Yozgat il merkezi batısında, gösterimi şematik olarak yapılmış bir havaalanı önerisi getirilmiştir.

Bunun yanı sıra, Sivas il merkezine 25 km. mesafede olan Sivas Havaalanı ile Kayseri il merkezine 5 km. uzaklıkta yer alan, Erkilet Havaalanı planda gösterilmiştir.

6.1.4. Turizm Destekleme Amaçlı Tur Güzergahları

Turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve turizmin katma değerinin yükseltilmesi amacıyla bölgedeki önemli doğal, tarihi ve kültürel değerler arasında ve bunları ana akslara bağlayan *turistik tur güzergahları* belirlenmiştir.

Tur güzergahları, Planlama Bölgesi'ndeki üç il merkezini de birer başlangıç ve bitiş noktası olarak kabul etmektedir. Her üç il merkezi de, ana ulaşım akslarını kullanan tur güzergahlarıyla birbirine ve Kapodokya Kültür Turizm Gelişim Bölgesi (Ürgüp), Hitit Kültür ve Turizm Koruma Gelişim Bölgesi (Çorum) gibi, bölgesel turistik tur destinasyonlarına bağlanmaktadır. Planlama Bölgesi'nde aşağıda açıklanan turistik tur güzergahları, öncelikli olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, bölge genelinde turistik potansiyelleri birbirine bağlayan tüm yolların bu şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca Planlama Bölgesi'nde, plan üzerinde gösterilen tur güzergahlarında, turizmin desteklenmesi amacıyla, butik otel ve günübirlik tesis alanlarının yapılabileceği yönünde plan hükmü getirilmiştir.

- Yerköy-Divriği hattı boyunca hızlı tren ve karayolu kullanımı ile Yerköy termal turizm tesisleri, Yozgat il merkezi kültür turizm ve Yozgat Çamlığı Milli Parkı, Sorgun termal turizm tesisleri, Kerkenez Harabeleri, Akdağmadeni Karadikmen köyü jeotermal kaynaklı turizm tesisleri Yıldızeli ilçesinde Kalın sıcakçermik termal turizm tesisi, Sivas il merkezi inanç ve kültür turizmi ile il merkezinden geçen Kızılırmak nehri boyunca yapılacak kıyı düzenlemesi rekreatif alanlar ve temalı parklar, Hafik ilçesi Büyük Göl çevresi rekreasyon ve günübirlik konaklama tesisleri, Divriği kültür turizmi dünya mirası olan Ulu Camii ve Darüşşifası'nda sonlanmaktadır.
- Yukarıdaki lineer tur güzergahı boyunca ise üç noktada doğa turizmine yönelik ilçelere ayrılmaktadır. Bunlar Sorgun-Aydıncık yolu sapağında Kazankaya Kanyonu'na giden güzergah, Hafik-Doğanşar yolu sapağında ise Koyulhisar Eğriçimen Yaylası yayla turizm alanlarına ve Gürün Şuğul vadisi Kanyonu-Gökpinar Gölü doğa ve ekoloji parkına gitmektedir.
- Çorum-Yerköy-Kayseri-Nevşehir ilçelerinin etki alanlarına giren tur güzergahları ise özellikle Atatürk yolu boyunca Hitit ve Kapodokya kültür turizm aksları başta olmak üzere, arkeolojik sit alanları, höyükler, tümülüsler, Yozgat Çamlığı Milli Parkı,

Gelingüllü Barajı rekreatif ve bölge parkları, Bayramhacı kaplıcaları, doğa turizmine yönelik Hürmetçi Sazlığı, Kayseri il merkezinin zengin tarihi kültürel dokusu, Avşarobası beldesi yer altı şehri ve kale kalıntıları, Zamantı ırmağı boyunca mesire yerleri, Develi ilçesi sivil mimari örnekleri, kültür, kongre ve eko turizm alanları, Bünyan ilçesi halıcılık merkezi, Sultansazlığı Milli Parkı, Yahyalı Derebağ Şelaleleri, Yeşilhisar Soğanlı güneybirlik noktaları, güneye doğru inildikçe doğa turizmine uzanan trekking, kamping güzergahları, Zamantı ırmağı boyunca rafting etkinlikleri, Aladağlar Milli Parkı, Kapuzbaşı şelaleleri ile doğa, tarih, kültür turizm temalarının birarada gerçekleştirilebileceği yerlerdir.

- Ayrıca Kayseri-Develi-Sultansazlığı ve İncesu ilçesinden Ürgüpe uzanan kısa tur güzergahları yer almaktadır.
- Turistik tur güzergahı yukarıdaki potansiyeller doğrultusunda ise Kayseri il merkezi, Şarkışla, Divriği, Sivas ve Yozgat il merkezleri ile planlama bölgesi içinde bir ring oluşturmaktadır.

6.2. KULLANIM ALANLARI

6.2.1. YERLEŞME ALANLARI

Yerleşme alanları, Planlama Bölgesindeki, il, ilçe, belde ve köy statüsündeki yerleşim alanlarının tümünü kapsamaktadır.

6.2.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları

Planlama Bölgesi'nde yer alan ilçe merkezleri ve beldeler kentsel yerleşim alanları kapsamında değerlendirilmiştir. Kentsel yerleşim alanlarında mekansal planlama kararları, yerleşimlerin mevcut kimlikleri, strateji planlarında desteklenen öncelikleri, sektörel gelişme potansiyelleri ve buna bağlı olarak oluşması beklenen nüfusları dikkate alınarak, plan döneminde kazanacakları kimlikleri doğrultusunda belirlenmiştir.

6.2.1.2. Kırsal Yerleşme Alanları

Planlama Bölgesi kapsamındaki kırsal yerleşme alanları, kentsel yerleşme alanları dışında kalan köy ve mezraları kapsayan, 3194 Sayılı "İmar Kanunu"nun ilgili yönetmeliği uyarınca köy yerleşik alanı ve civarına ilişkin sınır tespiti yapılmış/yapılmamış ve bu planda sınırları plan ölçeği gereği gösterilememiş olan alanlar ile 442 Sayılı Köy Kanunu uyarınca belirlenmiş/belirlenecek olan alanlardır.

6.2.1.3. Yaylalık Alanlar

Yayla olarak bilinen veya kullanılan alanlardaki, mera, yaylak, kışlak ve hazineye kayıtlı alanlar dışında kalan alanlardır. Bu alanlarda, tarım dışı ve marjinal tarım arazilerindeki özel mülkiyete tabi olan parsellerde, kadastral bir yola cephesi bulunmak şartıyla, konut ve tarımsal amaçlı yapılar ve yayla ve eko-turizm gelişimini desteklemek amacıyla, “turizm tesislerinin belgelendirmesine ve niteliklerine ilişkin yönetmelik”te belirtilen çiftlik evi-köy evi, yayla evi ve dağ evi türlerindeki kırsal turizm kullanımları yapılabilmesi yönünde plan hükümleri belirlenmiştir.

6.2.2. ÇALIŞMA ALANLARI

6.2.2.1. Büyük Alan Gerektiren Kamu Kuruluş Alanları

Bu kullanımlar için, gerektiğinde kentsel yerleşme alanları ile konut dışı kentsel çalışma alanları içerisinde yer seçimi yapılabilecektir. Ayrıca, planda bazı bölgelerde bu tür kullanım alanları önerilmiştir. Bunlar;

Yozgat ilinde, il merkezi güneyi, Çekerek ilçe merkezi,

Sivas ilinde, il merkezi güneyi ve Yıldızeli ilçe merkezindedir.

6.2.2.2. Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları

Planlama Bölgesi’nde bu planda önerilen konut dışı kentsel çalışma alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Yozgat ilinde, il merkezi, Akdağmadeni ilçe merkezi ile Oluközü beldesi batısı, Saraykent ilçe merkezi ile Ozan beldesi, Sarıkaya, Çekerek, Aydıncık ve Sorgun ilçe merkezleri ile Doğan kent ve Bahadın beldeleri, Boğazlıyan ilçe merkezi (sanayi ve ticaret borsaları) ile Uzunlu, Yenipazar ve Çalapverdi beldeleri, Çayıralan ilçe merkezi ile Evciler beldesi, Yerköy ilçe merkezi ile Saray ve Devecipınar beldeleri, Şefaattli ilçe merkezi ile Paşaköy beldesi, Kadışehri ilçe merkezi, Yenifakılı ilçe merkezi ile Bektaşlı beldesi,

Sivas ilinde, il merkezi ile Yıldız beldesi, Gürün, Suşehri, Koyulhisar, Zara, Ulaş, İmranlı, Gölova, Doğanşar, Divriği, Kangal, Hafik, Şarkışla ilçe merkezleri ile Gürçayır ve Cemel Beldeleri, Yıldızeli ilçe merkezi ve Kavak beldesi, Kangal ilçe merkezi ile Çetinkaya ve Alacahan beldeleri, Gemerek ilçesi Yeniçubuk Beldesi, Altınyayla ilçe merkezi ile Kale beldesi,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde, İl merkezi; Akkışla, Yeşilhisar, Yahyalı, Tomarza ve Develi ilçe merkezleri; Bünyan ilçe merkezi ve Akmescit Yerleşmesi, Pınarbaşı ilçe merkezi ile Pazarören ve Kaynar yerleşmeleri, Sarioğlan ilçe merkezi ve Çiflitk Yerleşmesi yolu üzerindedir.

Ayrıca, Planda gösterilen kentsel yerleşme alanları içinde, gerekli görüldüğünde, imar planları aşamasında konut dışı kentsel çalışma alanları için yer ayrılacaktır.

6.2.2.3. Organize Sanayi Bölgeleri

Planlama Bölgesi'nde mevcut ya da yer seçimi yapılmış olan organize sanayi bölgeleri planda gösterilmiştir. Bunlar;

Yozgat ilinde, Yerköy ilçesinde Yozgat OSB ve Kaleseramik Özel OSB,

Sivas ilinde, il merkezinde Sivas Merkez I. ve II. OSB, Gemerek ve Şarkışla ilçelerinde ise birer OSB,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri İl Merkezinde, Kayseri OSB, İncesu OSB ve Mimar Sinan OSB yer almaktadır.

Ayrıca, mevzuata uygun yeni yer seçimi yapılması durumunda, bu alanlar planda yer alabilecektir.

6.2.2.4. Sanayi Alanları

Bölge genelinde sanayi kullanımları, yukarıda belirtilen organize sanayi bölgelerinde yoğunlaşmakla birlikte, genellikle imar planları içerisinde olmak üzere çeşitli noktalarda bölgenin tarımsal üretimi destekleyecek (Şeker fabrikaları gibi) münferit sanayi alanları da mevcuttur.

Yozgat'ta sanayi sektörünün temelini tarıma dayalı sanayi oluşturmaktadır. Planlama Bölgesi bütününde Yozgat'ın tarımsal sanayinin merkezi konumunda olacağı öngörülmüştür. Sanayi alanları; Yozgat il merkezi, Sorgun ilçe merkezi batısı ve ilçenin doğusundaki şeker fabrikaları ile bütünleşen sanayi alanı, Akdağmadeni ilçe merkezinde ormancılık ve kerestecilik üzerine önerilen sanayi alanı, Boğazlıyan ilçe merkezi batısı (tarıma dayalı), Yerköy ilçe merkezi doğusu, Çandır ilçe merkezi, Sarıkaya ve Saraykent ilçe merkezindedir (tarıma dayalı).

Sivas'ta tarım ve madencilik üzerine yoğunlaşmış sanayi sektörü il ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle il merkezinin sanayi sektöründeki payı ilçelere oranla oldukça fazladır. Plan kararları kapsamında il merkezindeki sanayi yoğunluğunun görece olarak diğer ilçelere aktarılması öngörülmüştür. Sanayi alanları; Sivas il merkezi, Suşehri ilçe merkezi, Kangal ilçe merkezi güneyi (madene dayalı), Divriği ilçe merkezi (madene dayalı), Şarkışla ilçe merkezi doğusu (tarıma dayalı), Gemerek ilçesi Yeniçubuk beldesi (tarıma dayalı), Yıldızeli ilçe merkezi kuzeyi, Gürün ve Zara ilçe merkezindedir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri'de sanayi sektörü ekonomide önemli bir yer tutmaktadır. Planlama Bölgesi kapsamındaki sanayi sektörü dağılımının büyük bir bölümünü Kayseri ili üstlenmektedir. Organize sanayi bölgeleri ve sanayi alanlarının çokluğu bu durumu desteklemektedir. Sanayi alanları; Yahyalı ilçe merkezi (taşa toprağa/ madene dayalı ve meyvecilik üzerine), Akkişla ilçe merkezi, Bünyan-Akkişla yolu üzerinde, , Sarioğlan ilçe merkezi (tarıma dayalı), Tomarza ilçe merkezi doğusunda (madene dayalı), Develi ilçe merkezi ve Himmetdede Yerleşmesidir.

Planlama Bölgesi'nde, sanayi tesislerinin çevresel etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla, yeni sanayi tesisleri gelişiminin, organize sanayi bölgeleri niteliğinde ya da en az 30 hektarlık sanayi alanı şekilde olması önerilmekte olup, bu durum plan hükümlerinde belirtilmiştir. Ayrıca, münferit sanayi taleplerinin organize sanayi bölgelerine yönlendirilmesi ve sanayi tesislerinde organize sanayi bölgelerindeki gibi nitelikli altyapı standartlarının sağlanması önerilmektedir.

6.2.2.5. Depolama Alanları

Çevre düzeni planında gösterilen depolama alanları, nitelik olarak ikiye ayrılmaktadır. Küçük ve yerel ölçekli depolama alanlarının yanı sıra, bazı kentsel yerleşimlere daha büyük ve bölgesel ölçekli teknolojik sera bölgeleri ile bütünleşik hizmet eden depolama alanları, soğuk hava depoları vb. alanlar olarak önerilmiştir. Bu tür depolama alanları jeotermal kaynağı olan yerleşimlerde planlanmıştır. Planlama Bölgesi genelinde, bu planda önerilen depolama alanları;

Yozgat ilinde, Akdağmadeni ilçe merkezi batısı, Boğazlıyan ilçe merkezi, Yenifakılı ilçe merkezi, Sarıkaya ilçe merkezi, Saraykent ilçe merkezi ve Yerköy ilçe merkezi,

Sivas ilinde, Kangal ilçe merkezi kuzeyi, Altınyayla ilçesi Kale Beldesi,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde, Yahyalı ve Develi ilçe merkezindedir.

6.2.2.6. Küçük Sanayi Sitesi Alanları

Planlama Bölgesi bütününde, mevcut küçük sanayi siteleri dışında yeni öneriler, **Yozgat** ilinde Akdağmadeni ilçe merkezi batısında, **Kayseri** ili Pınarbaşı ilçesi Kaynar Yerleşmesinde, Develi ilçesi Sindelhöyük beldesinde ve **Sivas** ili Şarkışla ilçe merkezinde yapılmıştır.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Ayrıca plan döneminde bu kullanım gereksinimi 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları kapsamında, kentsel yerleşme alanları içinde de çözülebilecektir.

6.2.2.7. Organize Tarım ve Hayvancılık Alanları

Çevre düzeni planı kapsamında, tarım sektörünün desteklenmesi ve katma değerinin artırılması amacıyla, entegre ya da entegre olmayan küçük ölçekte tesislerin toplu olarak yer alabilmesini sağlamak üzere, organize tarım ve organize hayvancılık alanları önerilmiştir. Planlı ya da öneri halindeki organize tarım alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Yozgat ilinde, il merkezi (organize çiçekcilik ağırlıklı), Aydıncık ilçe merkezi, Yenifakılı ilçe merkezi, Şefaattli ilçe merkezi, Boğazlıyan ilçe merkezi ve Uzunlu beldesi (hayvancılık ağırlıklı), Saraykent ilçesi (hayvancılık ağırlıklı), Çandır ilçesi Büyükkışla beldesi (hayvancılık ağırlıklı), Çayıralan ilçe merkezi ve Evciler beldesi (hayvancılık ağırlıklı), Boğazlıyan ilçesi Devecipınar beldesi (hayvancılık ağırlıklı), Sorgun ilçesi Bahadın beldesi (hayvancılık ağırlıklı), Kadışehri, Sarıkaya, Çekerek ilçe merkezleridir (hayvancılık ağırlıklı).

Sivas ilinde, Akıncılar ilçe merkezi, Altınyayla ilçesi Kale beldesi arası, Kangal ilçe merkezi, Gölova ilçesi (hayvancılık ağırlıklı), İmranlı ilçesi (hayvancılık ağırlıklı), Şarkışla, Gürün ve Ulaş ilçe merkezleri (hayvancılık ağırlıklı) ve Yıldızeli ilçesi Güneykaya ve Şeyhhalil beldeleridir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde, Yahyalı ilçe merkezi, Akkışla ilçe merkezi (hayvancılık ağırlıklı), Felahiye ilçe merkezi (hayvancılık ağırlıklı), Bünyan ilçe merkezi ile Akmescit Yerleşmesi (hayvancılık ağırlıklı), Pınarbaşı ilçe merkezi (hayvancılık ağırlıklı), Yeşilhisar ve Sarıoğlan ilçe merkezleridir.

Bunların dışında özellikle termal turizm merkezi ilan edilen ve jeotermal potansiyeli olan yerleşimlerde Teknolojik Sera Bölgeleri için plan kararları alınmıştır. Bunlar;

Yozgat ilinde; Yerköy ilçesi Aşağıelmahacılı köyü kuzeyi, Boğazlıyan ilçe merkezi ve Yenipazar beldesi, Saraykent ilçe merkezi ve kuzeyi, Sorgun ilçe merkezi ile Bahadın beldesi, Sarıkaya ilçesi Karayakup beldesi batısı; **Sivas** ilinde; Kangal Balıklıçermik Termal Turizm Merkezi çevresi Kavak ve Karanlık köyler civarı, Yıldızeli ilçesi Kalın beldesi, Koyulhisar ilçe merkezi, Altınyayla ilçesi Deliilyas beldesi, Suşehri ilçe merkezi; **Kayseri** ilinde; Felahiye ilçe merkezidir.

6.2.2.8. Lojistik Merkez Alanları

Planlama Bölgesi'nde, sektörel gelişim hedefleri de dikkate alınarak, ithalat ve ihracata yönelik nakliye, depolama ve ambalajlamanın bir arada yer aldığı alanlar önerilmiştir. Lojistik merkezlerin yerleri belirlenirken, ulaşım bağlantılarının güçlü olması

ve farklı ulaşım türleri arasında aktarma yapılabilmesi (intermodal taşımacılık) göz önünde bulundurulmuştur.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Plan kapsamında Kayseri merkezde, üç adet lojistik bölge alanı önerilmiştir. Bunun dışında Sivas Demir Çelik Fabrikası'nın (SİDEMİR) bulunduğu alanda bir lojistik merkez önerilmiştir. Bu merkez Sivas il merkezine olan yakınlığı, Sivas-Kayseri karayolu güzergahının sonlandığı noktada olması, mevcut demiryolu güzergahıyla çakışması gibi kriterler dikkate alınarak planlanmıştır.

6.2.2.9. Serbest Bölge Alanı

Kayseri Serbest Bölgesi, Planlama Bölgesi'ndeki tek serbest bölgedir.

6.2.2.10. Askeri Alanlar ve Güvenlik Bölgeleri

Planlama Bölgesi'nde planda gösterilmiş ya da plan ölçeği gereği gösterilememiş olan tüm askeri alanlar ve güvenlik bölgeleri, 2565 Sayılı "Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu" ve bu kanuna ilişkin yönetmelik hükümleri çerçevesinde korunan alanlardır.

6.2.3. TURİZM ALANLARI

Planlama Bölgesi'nde önemli bir potansiyel içeren turizm sektörünün katma değerini artırmak ve bu değer potansiyel sunan tüm yerleşimler tarafından kullanılabilmesi ve paylaşılabilmesini sağlamak kalkınma sürecinde büyük önem taşımaktadır.

Planlama Bölgesi'nde mevcut turizm etkinlikleri, temelde tarih, kültür ve kış sporları turizmi ağırlıklı olarak sürdürülmektedir. Diğer yandan, doğa turizmi (eko-turizm) ve termal turizm faaliyetleri için çok çeşitli potansiyeller mevcuttur. Ancak, günümüzde bu değerlerin önemli bir kısmı düzenlenerek turizm kullanımına açılmamıştır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı, bu değerlerin turizme kazandırılması için çeşitli plan kararları getirmiştir.

6.2.3.1. Turizm Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde önemli bir potansiyel içeren turizm sektörünün katma değerini artırmak ve bu değer potansiyel sunan tüm yerleşimler tarafından kullanılabilmesi ve paylaşılabilmesini sağlamak kalkınma sürecinde büyük önem taşımaktadır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarından biri olarak, Planlama Bölgesi'ndeki üç ilde de turizm potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik mekansal planlama kararları getirilmiştir. Ayrıca, turizm tesis alanları, yer seçimi alt ölçekli

planlarda belirlenmek üzere, kentsel veya kırsal yerleşme alanları ile yaylalık alanlarda da oluşabilecektir.

İllerde ilan edilmiş olan turizm merkezleri bu kullanımın esas olarak yer alacağı bölgeler olmakla birlikte, Planlama Bölgesi'nde, ayrıca bu planda önerilen turizm tesis alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Yozgat ilinde, Sorgun ilçesi Bahadın beldesi ve Çekerek ilçe merkezi, Boğazlıyan ilçesi Uzunlu beldesi,

Sivas ilinde, Koyulhisar Eğriçimen Yaylası ve çevresi, Gemerek ilçesi Sızır beldesi, Gürün ilçe merkezi kuzeyi ve Gökpınar Gölü çevresi ve Hafik ilçe merkezi, Akıncılar ilçesi kuzey batısı mevkii, Gölova ilçe merkezi,

Kayseri ilinde, Develi ilçe merkezi, Erciyes Kayak Merkezi kuzeyi, Felahiye ilçe merkezi güneyi Yamula Barajı yakını ve Kocasinan ilçe belediyesi Bayramhacı köyüdür.

6.2.3.2. Günübirlilik Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'ndeki günübirlilik tesisler turizm sektörü açısından potansiyel oluşturabilecek kültürel ve doğal güzelliklerin yer aldığı bölgelerde, baraj kenarlarında yapılması planlanan rekreatif (piknik ve eğlence) yer olacaktır. Ayrıca, bu planda alan olarak tanımlanmamış olup, "G" sembolü ile gösterilmiş olan noktasal günübirlilik yerlerde, büfe, kır kahvesi veya çay bahçesi ile kirletici etkisi olmayan, fosseptik yapımını gerektirmeyen seyyar tuvalet yapılabileceği yönünde plan hükmü getirilmiştir.

Çevre Düzeni Planı'nda gösterilen günübirlilik ve noktasal günübirlilik tesis alanları:

Yozgat ilinde; Akdağmadeni ilçesi Karadikmen köyü ve Aydıncık ilçesi Kazankaya beldesi Kazankaya Kanyonu,

Sivas ilinde; Koyulhisar ilçesi Eğriçimen Yaylası, Gemerek ilçesi Sızır beldesi Obruk Şelalesi, Ulaş ilçesi Tecer beldesi ormanları alabalık tesisleri, Altınyayla ilçesi Sarıssa Antik kenti, Kangal ilçesi Çetinkaya beldesi Kalkım köyü, Sularbaşı köyü alabalık tesisleri, Yıldızeli ilçesi Yavru beldesi ormanları, Bakırcıoğlu ve Ilıca köyü,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde Yeşilhisar Soğanlı Vadisi, Yemliha Yerleşmesi güneyi tek-çift göz kaplıcaları, Kapuzbaşı ve Derebağ Şelaleleri, Tomarza ilçesi Avşarobası Yerleşmesi yer altı şehri ve İmamkulu köyü, Kocasinan Yerleşmesi Bayramhacı köyü kaplıcaları, Kültepe-Kaniş Karum Ören yeri ve Erciyes Kayak merkezi çevresindedir.

6.2.3.3. Termal Turizm Alanları

Yozgat ve Sivas illerinde termal turizm merkezi ilan edilen ilçeler dışında Planlama Bölgesi'nde termal turizm potansiyeli sunan ve bu kapsamda değerlendirilmesi önerilen kaynaklar;

Yozgat ilinde, Akdağmadeni ilçesi Karadikmen köyü.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde, Yemliha Yerleşmesi güneyi tek-çift göz kaplıcaları, Kocasinan Yerleşmesi Bayramhacı köyü kaplıcaları, Özvatan ilçesi Kermelik köyü çevresindedir.

Plan kapsamında, özellikle Yozgat ilinde, bu termal turizm alanlarını birbirine bağlayan ulaşım güzergahı oluşturulmuştur.

6.2.3.4. Eko-Turizm Alanları

Kayseri ili Erciyes Dağı etekleri Hacılar Yerleşmesi güneyi ile Develi ilçe merkezindedir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ili'nde Aladağlar Milli Parkı ve Kapuzbaşı Şelaleleri ile Gesi ve Ağırnas yerleşmelerinde de eko-turizm potansiyeli mevcuttur.

6.2.3.5. Kamping Alanları

Planlama Bölgesi'nde gösterimi yapılan kamping alanları,

Yozgat ili; Çayıralan ilçesi Güzelyayla Köyü, Aydıncık Kazankaya Kanyonu, Çekerek ilçesi kuzeyi, **Sivas** ili; Yavu Ormanları, Eğriçimen Yaylası, Gemerek İlçesi Sızır Beldesi Obruk Şelalesi,

Kayseri ili; Yahyalı İlçesi Derebağ Şelalesi çevresidir. **Kayseri** ili'nde, ayrıca, Erciyes Dağı, Aladağlar Milli Parkı, Gesi, Ağırnas ve Kıranardı gibi yörelerde kamping yapılabilecek potansiyel alanlar mevcuttur.

Planlama Bölgesi'ndeki kamping alanları turizm sektörü açısından potansiyel oluşturabilecek kültürel ve doğal güzelliklerin yer aldığı bölgelerde, imar planı kararlarıyla da oluşabilecektir.

6.2.3.6. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde; **Kayseri** ilindeki Erciyes Dağı, turizm merkezi statüsünde olup, kış sporları amaçlı uzun süredir değerlendirilen, Türkiye'deki önemli kayak merkezlerinden birinin bulunduğu bölgedir. Buna ilaveten, **Sivas**'ın Yıldızeli İlçesi'ndeki Yıldız Dağı'nın bulunduğu bölge de kış sporları turizm merkezi ilan edilmiştir. 1/100.000

ölçekli çevre düzeni planı döneminde, bu bölgedeki altyapının tamamlanarak, değerlendirilmesi öngörülmektedir.

6.2.4. ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

Planlama Bölgesi'nde yer alan, milli parklar, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları, yaban hayatı geliştirme sahaları, avlaklar, TOKİ alanları ve organize sanayi bölgeleri vb. gibi planlama yetkileri farklı kurumlara ait olan alanlar “özel kanunlara tabi alanlar” olarak tanımlanmıştır.

Bu alanlarda, bu planın onayından önce ve sonra ilgili kanunlar uyarınca yürürlüğe girmiş ve girecek olan her tür ve ölçekteki planlar geçerli kabul edilmektedir. Ancak, yetkili bakanlık ya da kurum ve kuruluşlarca bu planın ilke ve stratejileri doğrultusunda yapılacak veya yaptırılacak olan alt ölçekli planlarda, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar ve ekolojik değeri olan hassas alanların gösterilmesi zorunludur. Bu alanlarda, ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen koruma kararlarına uygun işlem yapılacaktır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda, “Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi” Bölümü'nde belirtildiği gibi, “... Çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilenmemesi açısından doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki dağılımındaki belirsizlikler yeterince giderilememiştir”. Bu nedenle, bu alanlarda, yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, bu alanlarla ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu planın ilke ve stratejileri doğrultusunda hazırlanması gereklidir.

6.2.4.1. Sit Alanları

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Planlama Bölgesi kapsamında kalan sit alanları, Mülga Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları'ndan temin edilmiştir. Plan kapsamındaki arkeolojik, tarihi, kentsel ve kentsel- arkeolojik sit alanlarında (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş), Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bakanlığa Bağlı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınmış kararlar ile bu plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planları yürürlüktedir. Doğal sit alanlarında (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ve Bakanlığa bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez ve Bölge Komisyonu tarafından alınmış kararlar ile bu plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planları yürürlüktedir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Plan ile çevre düzeni planında yerleşme alanı olarak gösterilmiş olan sit alanlarında yapılacak koruma amaçlı imar planlarının nüfusu, sit alanının bulunduğu ilçe için çevre düzeni planında kabul edilen nüfus dahilinde değerlendirileceği ve bu plan kapsamındaki doğal, arkeolojik, tarihi, kentsel ve kentsel-arkeolojik sit alanlarında (planda gösterilmiş ya da gösterilememiş) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili yönetmelikleri uyarınca hazırlanan bilimsel araştırma raporuna uygun olarak sit statüsünde değişiklik olması durumunda, koruma statüsü değişen alanların; belirlenen yeni statüsü dikkate alınarak, ilgili koruma bölge kurulu veya tabiat varlıklarını koruma merkez ve bölge komisyonu tarafından alınan kararlar, ilke kararları ve bu planın ilke ve esasları çerçevesinde bu planda değişikliğe gerek olmaksızın koruma amaçlı imar planlarının hazırlanabilceği yönünde plan hükmü getirilmiştir.

6.2.4.2. Sulak Alanlar

Yozgat ilinde sulak alan bulunmamaktadır.

Sivas ilindeki sulak alanlar, Hafik-Zara Gölleri Sulak Alanı ve Ulaş Gölleri Sulak Alanı'dır.

Kayseri ilindeki sulak alanlar ise: Sultan Sazlığı Ramsar Alanı, Hürmetçi Sazlıkları Sulak Alanı, Tuzla (Palas) Gölü Sulak Alanı, Engir Gölü Sulak Alanı ve Zamantı Kaynakları Sulak Alanı'dır. Bu sulak alanlardan, Sultan Sazlığı, step ekosistemi içerisinde eşine az rastlanan tatlı ve tuzlu su ekosistemini bir arada bulundurması, İç Anadolu step ekosistemi içerisinde sahip olduğu zengin biyolojik çeşitliliği ve Afrika ile Avrupa arasındaki göçmen kuşların kullandığı iki ana kuş göç yolunun bu alanda kesişmesi nedeniyle Türkiye'nin en önemli sulak alanlarından birisidir.

6.2.4.3. Milli Parklar

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi'nde;

Yozgat ilinde, Yozgat Çamlığı Milli Parkı, **Kayseri** ilinde ise, Aladağlar Milli Parkı ve Sultan Sazlığı Milli Parkı bulunmaktadır. **Sivas** ilinde ise, milli park bulunmamaktadır.

6.2.4.4. Tabiat Parkı ve Tabiat Koruma Alanları

Planlama Bölgesi'nde **Yozgat** ilinde Davulbaztepe Tabiat Parkı; **Kayseri**'de ise, Erkilet, Gesi, Tekir Yaylası, Yahyalı'da Kapuzbaşı Şelalesi, Hisarcık ve Talas (Şahinkaya) Tabiat Parkları bulunmaktadır. **Kayseri**, Derebağ Şelalesi Tabiat Parkı ve Tomarza'da Çokca Ormanları Tabiat Parkı ve Tabiatı Koruma Alanı bulunmaktadır. **Sivas**'ta bu statüde bir alan yoktur.

6.2.4.5. Örnek Avlak Alanı ve Yaban Hayatı Koruma/Geliştirme Sahaları

Yozgat ilinde Eynelli-Yukarı Yahyasaray Domuzu Örnek Avlağı, **Kayseri** ilinde Aladağlar Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Engir Gölü Yaban Hayatı Koruma Sahası ve Sultan Sazlığı Yaban Hayatı Koruma Sahası bulunmaktadır. **Sivas**'ta bu statüde bir alan yoktur.

6.2.4.6. Mesire Yerleri

Yozgat, Sivas ve Kayseri illerinde, Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından mesire olarak belirlenmiş alanlar plana işlenmiştir.

Yozgat'ta, Akdağmadeni ilçesinde, Kadıpınarı, Oluközü, Çiçekliçayır, Hisarbey; Çekerek ilçesinde, Kocaalan Yaylası; Sorgun ilçesinde, Eymir (Bağdili) Üçtepeler; Çayıralan ilçesinde, Çevrik Mesire; Sarıkaya ilçesinde, Yoğurturdu Mesire Yerleri bulunmaktadır.

Sivas'ta, Merkez ilçede, Kızılkavruk, Fidanlık; Suşehri ilçesinde, Karşıyaka; Zara ilçesinde, Şerefiye; Ulaş ilçesinde, Güneşli Köyü Mesire Yerleri bulunmaktadır.

Kayseri'de, Yahyalı ilçesinde, Derebağ mesire yeri bulunmaktadır.

6.2.4.7. Biyolojik Öneme Sahip Alanlar⁵

Planlama Bölgesi'nde bulunan biyolojik açıdan önemli alanlar şunlardır:

Yozgat ilinde, Yenipazar, Akdağmadeni Ormanları, Kazankaya Vadisi;

Sivas ilinde, Ulaş Gölleri, Hafik Zara Tepeleri, Tecer Dağları, Divriği Tepeleri, Köseadağ, Kelkit Vadisi, Giresun Dağları, Gölova Gölleri, Tohma Vadisi, Refahiye Ormanları;

Kayseri ilinde, Sultan Sazlığı, Erciyes Dağı, Hürmetçi Sazlığı, Palas Gölü, Zamantı Irmağı, Binboğa Dağları, Feke, Aladağlar.

6.2.5. ÖZEL PLANLAMA ALANLARI

Planlama Bölgesi'nde özel planlaması yapılması önerilen alanlar, "Aydıncık Kazankaya Kanyonu ve Gürün Gökpınar Gölü-Şuğul Vadisi Özel Planlama Alanları"dır.

Aydıncık Kazankaya Kanyonu Özel Planlama Alanı, Kazankaya Kanyonu ve çevresini kapsamaktadır. Bu alanda turizm tesis alanı, günübirlik ve kamping alanları, rekreatif amaçlı tesisler ile panayır festival alanı önerilmektedir. Kanyon boyunca ve

⁵ "Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları", Doğa Derneği, 2006

çevresinde özel planlama alanı kapsamında çevre düzenleme-peyzaj projesi hazırlanması gereklidir.

Gürün Gökpınar Gölü-Şuğul Vadisi Özel Planlama Alanı, Gürün yerleşimi Gökpınar Gölü arasında uzanan vadi ve çevresini kapsamaktadır. Bu alan Planlama Bölgesi'nde önemli bir doğa ve ekoloji parkı olarak nitelendirilmektedir. Alanda Gökpınar Gölü çevresinde turizm tesis alanları ve rekreatif alanlar yer almıştır. Şuğul Vadisi boyunca önerilen bölge parkı/büyük kentsel yeşil alan içerisinde günübirlik, kamping turizm ve treakking alanlarını içeren özel planlama alanı kapsamında çevre düzenleme-peyzaj projesi hazırlanması gereklidir.

6.2.7. SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARI

6.2.7.1. Büyük Kentsel Yeşil Alanlar / Bölge Parkları

Planlama Bölgesi'nde büyük kentsel yeşil alanlar baraj ve göletler ile turizm kapasitesi yüksek doğal ya da kültürel miras alanlarında ve zaman zaman doğa kirletici tesislere tampon oluşturacak yerlerde önerilmiştir. Planlama Bölgesi'nde bu planda önerilen büyük kentsel yeşil alanlar:

Yozgat ilinde, il merkezi, Yerköy ilçesi Esenli beldesi, Sarıkaya ilçe merkezi batısı,

Sivas ilinde, il merkezi Kızılırmak nehri ve Yıldız Beldesi Gölet kenarı boyunca, Doğanşar ilçe merkezi, Divriği ilçe merkezi kuzeyi, Şarkışla ilçe merkezi ve ilçenin doğusundaki Maksutlu Barajı kenarı,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde, il merkezi merkez OSB güneyi ve Talas ilçe belediyesi güneyi ve doğusu, Develi ilçe merkezi, Yahyalı ilçesi kuzeyi Ağçaşar Göleti kenarı, Pınarbaşı ilçe merkezi Bahçelik Barajı kenarı, Akkışla ilçe merkezi, Bünyan ilçesi Sarımsaklı Barajı kenarı ve Sarioğlan ilçesi Palas Yerleşmesidir.

Bunlara ilaveten, imar planları yapımı sırasında kentsel yerleşme alanlarında ve çevresinde bu kullanımlar için yer ayrılacaktır.

6.2.7.2. Rekreasyon Alanları

Planlama Bölgesi'nde rekreasyon alanları;

Yozgat ilinde; Esenli Beldesi Gelingüllü Barajı kenarlarında, Esenli ve Gedikhasanlı beldeleri arasında, Saraykent ilçe merkezi, Şefahtli ilçesi Kuzayca Beldesi Kuzayca Göleti kenarı, Sorgun ilçesi Doğan kent Beldesi Doğan kent Göleti kenarı, Çandır ilçe merkezi Uzunlu Baraj kenarı ve il merkezi güneyi Topçu Göleti kenarı,

Sivas ilinde; il merkezi ile Yıldız beldesi Yıldız Göleti kenarı, Hafik ilçe merkezi, Zara ilçe merkezi Deniz Gölü kenarı, Doğanşar ilçe merkezi güneyi Dipsiz Göl Şelalesi kenarı, İmranlı ilçe merkezi İmranlı Baraj kenarı, Gölova ilçe merkezi Gölova Baraj kenarı, Gürün ilçe merkezi Gürün Kanyonu kenarı, Altınyayla ilçesi Deliilyas Beldesi Deliilyas Gölet kenarı ve il merkezi kuzeyi Paşabahçe rekreatif alanı, Akıncılar ilçe merkezi kuzeyi,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri ilinde; Yeşilhisar ilçesi Akköy Baraj kenarı, yer almaktadır. Bünyan ilçesi Sarımsaklı Barajı, Akkışla ilçesi Çiftlik Yerleşmesi yolu üzeri, Yahyalı ilçe merkezi Ağçaşar Baraj kenarı, Yamula Baraj kenarı ve adacıkları yer almaktadır.

Ayrıca Yozgat il merkezi güneyinde bölgesel kentsel spor alanı ve Kayseri ili Develi ilçe merkezinde ise, sosyal donatı alanı önerilmiştir.

6.2.7.3. Üniversite Alanları (Teknoloji Geliştirme Bölgeleri dahil)

Planlama Bölgesi'nde, her üç il merkezinde de üniversite kampüs alanları bulunmakta olup; çeşitli ilçe merkezlerinde de bunlara bağlı meslek yüksekokulları kurulmuştur. Bu kurumların bulunması, bölge kalkınması açısından son derece önemlidir.

Özellikle Planlama Bölgesi'nde Bozok, Cumhuriyet ve Erciyes Üniversiteleri'ndeki meslek yüksek okullarında, Makine ve Metal Teknolojileri, Malzeme ve Malzeme İşleme Teknolojileri, Tekstil-Giyim-Ayakkabı ve Deri, Gıda Teknolojisi, Bahçe Tarımı, Süt ve Ürünleri Teknolojisi, Besicilik, Organik Tarım, Halıcılık ve Kilimcilik, Metalurji, Büyük ve Küçük Baş Hayvan Yetiştiriciliği, Mobilya Dekorasyon ve Lojistik programları yoğunlaşmaktadır.

Dolayısıyla kırsal kalkınmanın sağlanmasında ve genç nüfusun kent merkezlerine göçünün engellenmesi için ilçelerde var olan Meslek Yüksek Okulları'nın tarım, sanayi, ticaret sektörlerindeki bölümleri dikkate alınarak tarımsal sanayi alanları, organize tarım ve hayvancılık alanları, teknolojik sera bölgeleri, maden sanayi alanları ve teknoparklar önerilmiştir.

Planda gösterimi yapılan üniversite alanları:

Yozgat ilinde İl Merkezi (Bozok Üniversitesi Kampüsü); Akdağmadeni ve Boğazlıyan ilçe merkezleri,

Sivas ilinde İl Merkezi (Cumhuriyet Üniversitesi Kampüsü); Gürün, Gemerek, Kangal, Suşehri, Hafik, İmranlı, Zara, Yıldızeli, Divriği ve Şarkışla ilçe merkezleri,

Kayseri ilinde, İl Merkezi (Erciyes Üniversitesi Kampüsü); Merkez Kampüs içerisindeki meslek yüksek okulları ve Develi ilçe merkezinde bulunmaktadır. Ayrıca Kayseri’de Melikşah Üniversitesi bulunmakta, Abdullah Gül ve Nuh Naci Yazgan Üniversitelerinin kurulma çalışmaları devam etmektedir.

Bunların dışında Yozgat il merkezi Bozok Üniversitesi yanında ve Sivas il merkezi Cumhuriyet Üniversitesi yanında Teknoloji Geliştirme Bölgeleri planlanmıştır.

6.2.7.4. Kongre ve Sergi Merkezleri

Birbiriyle ilişkili bu kullanımlar, turizm faaliyetlerini ve buna bağlı diğer hizmetleri çeşitlendirip geliştirmek, bölgeye gelen turistlerin sayısını ve niteliğini iyileştirmek amacıyla önerilmiştir.

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Planlama Bölgesi’nde önerilen Kongre Merkezleri, **Yozgat**’ta il merkezinde, **Kayseri**’de Erciyes kayak merkezi eteklerinde, **Sivas**’ta ise il merkezinin güneyinde bulunmaktadır.

Bunların dışında küçük ölçekli Temalı Park / Fuar Alanları ise, **Yozgat** ilinde; Akdağmadeni ilçe merkezi, Sorgun ilçe merkezi ve Çandır ilçesi Büyükkışla Beldesi, **Sivas** ilinde; Zara ilçe merkezi, Yıldızeli ilçe merkezi, Kangal ilçe merkezi ve Alacahan Beldesi, Doğanşar ilçe merkezi, Koyulhisar ilçe merkezi ve Akıncılar ilçe merkezi, **Kayseri** ilinde ise; Develi ve Sarıoğlan ilçe merkezlerinde önerilmiştir.

6.2.7.5. Doğalgaz Boru Hatları

Botaş Genel Müdürlüğü’nden alınan doğal gaz boru hatları plana işlenmiştir.

6.2.7.6. Enerji İletim Hatları

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.’den (TEİAŞ) alınan 154 ve 380 KW.lik enerji nakil hatları planda gösterilmiştir.

6.2.7.7. Katı Atık Bertaraf ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi’nde yer alan proje halindeki katı atık bertaraf ve depolama alanları planda gösterilmiştir.

6.2.7.8. Arıtma Tesisi Alanları

Planlama Bölgesi’nde planda gösterilen arıtma tesisleri şunlardır:

Yozgat ilinde, Akdağmadeni, Boğazlıyan Yamaçlı Beldesi,

Sivas ilinde, Merkez ilçe, Gürün,

Plan Değişikliği Onama Sınırı

Kayseri İl Merkezinde Boğazköprü mevkiinde, Yeşilhisar, Develi, Bünyan Akmescit Yerleşmesi.

Bunların dışında, Kayseri BŞB, Yahyalı, Develi, Yeşilhisar, Tomarza, Bünyan, Sarıoğlan, Akkışla, Sarız ilçelerinde çöp depolama sahaları yer almaktadır.

6.3. YERLEŞİM DIŞI ALANLAR

6.3.1. TARIM ALANLARI

Plan çalışmasında mülga T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından üretilen statip verileri verileri baz alınmıştır. Tarım arazileri, 5403 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” ve 3083 Sayılı “Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu”na tabi alanlar olarak farklı plan hükümler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

6.3.1.1. Ulaş TİGEM Arazisi

Sivas-Malatya kara ve demiryolu güzergahında, Ulaş ilçesi sınırları içerisinde yerleşim merkezi güneyinde yer almaktadır. Tarımsal işletmedeki arazi varlığı olan yaklaşık 7.000 ha. arazinin % 14’ü tabii mera, % 46’sı yem bitkileri ve %40’ı tarla arazisidir. Temel faaliyetleri bitkisel üretim ve hayvancılıktır. Bu çerçevede, alanın tarımsal niteliği korunacaktır.

6.3.2. ORMAN ALANLARI

Bu alanlar, devlet ormanları, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar, özel ormanlar ve muhafaza ormanları olup 6831 Sayılı “Orman Kanunu” hükümlerine tabi alanlardır.

Planlama Bölgesi’ndeki orman alanları, mülga T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı’ndan alınan mescere haritalarına göre plana işlenmiştir. Alt ölçekli plan çalışmaları sırasında, sınırlar konusunda tereddüt oluşması durumunda, orman kadastro sınırları esas alınacak olup ilgili kurum görüşünün alınması şarttır.

6.3.3. AĞAÇLANDIRILACAK ALANLAR

Planlama Bölgesi’nde erozyonun önlenmesi ve çevrenin korunması, bölgede orman varlığının artırılması ve orman sanayinin desteklenmesi amacıyla ağaçlandırılacak alanlar önerilmiştir.

6.3.4. DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALANLAR

Bu alanlar, kayalık-taşlık, kumul, sazlık-bataklık ve benzeri doğal, ekolojik, topografik, jeolojik, yerel bitki örtüsü ve silüet gibi özelliklere ya da tarımsal değerlere sahip alanlardır. Bu alanlarda, kırsal yerleşmeler, tarımsal amaçlı yapılar ve zorunlu teknik altyapılar dışında yapılacak uygulamalarda, ÇED Yönetmeliği kapsamında kalanlar için “çevresel etki değerlendirmesi olumlu” veya “çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir” kararının bulunması; ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise, ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü ile birlikte alan için üniversitelerce hazırlanacak olan bilimsel rapor bulunması ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın uygun görüşü doğrultusunda ilgili idarelerce işlem tesis edilebileceği plan hükmüne bağlanmıştır.

6.3.5. ÇAYIR ve MERA ALANLARI

Planlama Alanı'nda yaklaşık 600.000 hektar yer kaplayan çayır ve mera alanlarının, bazı bölgelerde “tarım alanına” dönüştürülmesi ya da “ağaçlandırılacak alan” olarak geliştirilmesi önerilmiştir. Meraların ise, bölgeye özel ürünlerin yetiştiği dikili tarım arazilerine dönüştürülmesi veya hayvancılığın desteklenmesi amacıyla ıslah edilerek, bu alanlarda yem bitkileri üretiminin teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

6.3.6. SU TOPLAMA HAVZALARI VE KORUMA KUŞAKLARI

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi'nin büyük bir bölümü Kızılırmak Havzası içerisinde kalmakta olup, Yeşilirmak, Fırat ve Seyhan havzalarını da içermektedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı sınırları içinde mevcut ve plan döneminde tamamlanması öngörülen proje halindeki barajlar ile başlıca göletler şunlardır:

Yozgat ilinde, Oğulcuk Barajı, Hasbek Barajı, Sarıhamzalı Barajı, Yahyasaray Barajı, Uzunlu Barajı, Sürayyabey Barajı, Gelingüllü Barajı, Taşlık Barajı, Musabeyli Barajı, İnandık Barajı, Bahçecik Barajı, Yenice Barajı, Sahli Göleti, Kuzayca Göleti, Ömerli Göleti, Kanlıdere Göleti, İğdeli Göleti, Baraklı Göleti, Fehimli Göleti, Akbenli Göleti, doğankent Göleti, Gülşehri Göleti, Karakaya Göleti, Topçu Göleti.

Sivas ilinde, Kemerkaya Barajı, Kanak Barajı, Eymir Barajı, Armağan Barajı, Kocakurt Barajı, Kurtlapa Barajı, Gemerek Barajı, Serpinti Çataloluk Barajı, Nevruz Barajı, Akçakale Barajı, Mahmudiye Barajı, Bozkurt Barajı, Mursal Barajı, Güneykaya Barajı, Karacalar Barajı, Çepni Barajı, Çamlıgöze Barajı, 4 Eylül Barajı, Susuzlar Barajı, Kılıçkaya Barajı, Gazibey Barajı, Gölova Barajı, İmranlı Barajı, Maksutlu Barajı, Pusat Ören Barajı, Beydilli Barajı, Kemeriz Göleti, Üçöz Göleti, Bozarmut Göleti, Yakup Göleti, Harmancık Göleti, Güzeloğlan Göleti, Yıldız Göleti, Üçtepe Göleti, Girit Göleti, Yayıltın

Göleti, Ulaş Göleti, Avcıpınar Göleti, Delice Göleti, İncesu Göleti, Delice Göleti, Yakup Göleti.

Kayseri ilinde, Yamula Barajı, Sarımsaklı Barajı, İndere Barajı, Göktaş Barajı, Kovalı Barajı, Akköy Barajı, Sarıoğlan Barajı, Bayramhacılı Barajı, Ağçaşar Barajı, Gümüşören Barajı, Bahçelik Barajı, Kömeviran Göleti, Şıhlı Göleti, Kayapınar Göleti.

Planlama Bölgesi'ndeki mevcut sulama alanları ve sulama projeleri planda gösterilmiştir.

7. PLANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DENETLEMeye YÖNELİK ÖRGÜTSEL KARARLAR

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın doğru bir şekilde uygulanarak, yapılan plandan beklenen faydanın sağlanması için uygulamanın denetlenmesine yönelik örgütsel yapının oluşturulması kaçınılmaz bir önem arz etmektedir. Katılımcı planlama prensibine uygun olarak, Yozgat, Sivas ve Kayseri'deki tüm sosyal paydaşların kendi illeri bazında kurulacak bu denetleme mekanizmasında yer alması önerilmektedir. Bu doğrultuda, plan uygulamasını denetleme mekanizmasında üç temel birim yer alacaktır; Merkezi Yönetim; Yerel Yönetimler ve Sivil İnisiyatif. Böylece, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda ifade edildiği gibi, "çevresel izleme, denetim ve raporlama sisteminin altyapısının geliştirilerek uygulamaların etkinleştirilmesi, ilgili kuruluşlar arasında bilgi akışının ve paylaşımının bütüncül bir sistemle sağlanması" gereği yerine getirilebilecektir.

7.1. Merkezi Yönetim

Üst ölçekli planlama faaliyetlerinin Merkezi Hükümet denetiminde ve onay yetkisinde olduğu bilinmektedir. Mekansal gelişme deseninin alt ölçeklere aktarılması için, iller bazında, Yozgat, Sivas ve Kayseri Valilikleri bünyesinde, Yetkili Müdürlükler; İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü ile İl Özel İdaresi'ndeki teknik elemanlardan oluşan ve **mutlaka şehir plancıları içermesi gereken özel bir ekip kurulmalı ve görevlendirilmelidir.**

7.2. Yerel Yönetimler

Alt ölçekli planların üretimi ve onaylanması yerel yönetimlerin sorumluluğu altındadır. Belediyelerin planla ilgili birimlerinin **teknik eleman eksiklikleri giderilmelidir.** Küçük belde belediyelerinde bu eksikliğin giderilmesi için **ilçeler bazında ortak planlama birimleri oluşturulabilir.**

Yerel yönetimler bazında önerilen oluşum ise **yerel yönetim birliklerinin kurulması** ve bunların özellikle planlama ile katı atık depolaması, pis su artıma ve benzeri gibi altyapı ile ilgili konularda ortak çözümler üretmeleridir. Bu tür oluşumlar, İl Valilikleri ve İl Özel İdareleri'nin de katılımı ile planlama **düzeyleri arasındaki bilgi ve karar akışı, ortak hareket ve eşgüdüm açısından son derece gereklidir.** Böyle bir birlik gerekirse havza **ölçeğinde "Yönetim Planları"** hazırlayabilir.

7.3. Sivil İnisiyatif

Katılımcı bir sivil inisiyatifin, bir planlama mutabakatı ile sağlanması yaşamsal bir zorunluluktur. Bu nedenle, meslek odaları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK), Gündem 21 Organizasyonları ile çeşitli dernekler ve yerel halk **plan uygulaması ve denetleminde anahtar kabul edilmektedir.**

7.4. Planın İzlenmesi, Denetimi, Güncel ve Geçerli Tutulması

Planlamanın başarısı için vazgeçilmez bir ön koşul; izleme, denetleme ve yönlendirmedir. Türkiye plan pratiğinde pek olmayan bu sürecin **Planlama Bölgesi'ndeki Yozgat, Sivas ve Kayseri İlleri'nde, iller bazında tesis edilmesi ve yukarıda sıralanan aktörlerin her birisinin aynı zamanda gözlemcilik yapması önemle önerilmektedir.**

8. GENEL DEĞERLENDİRME VE ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın, çevre üzerinde yaratabileceği etkileri “Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD)” felsefesi kapsamında değerlendirilebilir. “Stratejik Çevresel Değerlendirme, belirli bir proje veya gelişmenin, çevre üzerindeki önemli etkilerinin belirlendiği bir süreçtir. Bu süreç, kendi başına bir karar verme süreci değildir; karar verme süreci ile birlikte gelişen ve onu destekleyen bir süreçtir. Yeni proje ve gelişmelerin çevreye olabilecek sürekli veya geçici potansiyel etkilerinin sosyal sonuçlarını ve alternatif çözümlerini de içine alacak şekilde analizi ve değerlendirilmesidir”.⁶

Mekansal ve ekonomik gelişmenin, çevrenin sürdürülebilirliği ile birlikte düşünüldüğü bir planlama yaklaşımı izlemiş olan Yozgat-Sivas-Kayseri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, farklı disiplinleri biraraya getiren bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu ekipte şehir plancıları, jeolog, peyzaj mimarı, çevre mühendisi, mimar, ziraat mühendisi ve biyolog-ekoloji uzmanı yer almıştır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı, bu raporun “Genel Yaklaşım”, “Planlama Kararlarını Yönlendiren Veriler” ve “Özel Kanunlara Tabi Alanlar” bölümlerinde belirtildiği gibi, orman alanları, tarım arazileri, mera arazilerinin, sulama alanları, uygulama ve arazi toplulaştırma alanları, milli parklar, yaban hayatı geliştirme sahaları; su havzaları, su kaynakları, barajlar ve koruma kuşaklarının, sit alanlarının ilgili mevzuatlar kapsamında korunmasına yönelik bir ilke ile hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, planda yapılaşmaya açılan alanların çevreye olası olumsuz etkilerinin minimumda tutulması yönünde etkin bir önlem olacaktır. Mekansal planlama kararlarında, gayri sıhhi müessese niteliği taşıyan kullanımların hassas bölgelerde ve bu bölgeleri direkt olarak etkileyecek alanlarda yer almamasına dikkat edilmiştir.

Bu planın çevresel etkiler konusunda en hassas olduğu nokta, plan kararları ile planın hedef yılı olan 2040 yılında bölgeye gelecek nüfus ve bu nüfusa bağlı olarak oluşabilecek çevresel sorunlardır.

Planlama Bölgesi'nde, evsel nitelikli katı atıkların yanı sıra tıbbi ve tehlikeli katı atıkların bertaraf edilmesi de çevre sorunlarını önleme yolunda önem taşımaktadır. İnsan sağlığı açısından tehlike arz eden tıbbi atıkların ve tehlikeli katı atıkların depolama ve bertaraf işlemlerinin ilgili mevzuata uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Planlama Bölgesi'nde tüm katı atıklar için; “kentsel katı atık yönetiminde etkinlik ve güvenliğin sağlanması amacıyla, insan ve çevre sağlığı üzerinde en az etkili olabilecek katı atıkların azaltımı, kaynağında azaltım, geri kazanım, tekrar kullanım, kompostlama, enerji kazanımı için yakma ve depolama gibi” *entegre katı atık yönetimi* olarak tanımlanan

⁶ http://www.cevreorman.gov.tr/co_06.htm

bir sistemin kurulması önerilmektedir.⁷ Plan döneminde oluşması öngörülen sanayi tesisleri ve gelecek nüfus da düşünüldüğünde arıtma tesislerinin öncelikle yapılması kaçınılmaz olmaktadır. Bu konudaki çözümlerin tek tek beldeler bazında değil, birlikler düzeyinde yapılması gerekmektedir.

Bölgedeki mevcut sanayi tesislerinin çevreyi kirletici faaliyetlere karşı önlem alması ve bu konuda denetime tabii tutulmaları gerekmektedir. Yeni yapılacak tüm sanayi tesislerinde çevre sorunlarını önleyici tedbirlerin alınması yönünde kontrollerin inşaat aşamasında yapılması büyük önem arz etmektedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararları kapsamında, Planlama Bölgesi'ndeki sanayi sektörü gelişiminin tarımsal sanayi bazlı olarak desteklenmiş olması, bu planda çevresel etkilerin aza indirilmesi yönünde bir etken olacaktır.

Plan döneminde, tarım sektörünün desteklenmesi, toprak ve su kirliliği üzerinde baskı oluşturacaktır. Bu durum, plan döneminde, tarımsal faaliyetlerin çevresel etkilerinin denetimini zorunlu kılacaktır. Tarımda kimyasal madde kullanımının, toprak ve bundan kaynaklı yer altı suyu kirliliği dikkate alınarak yapılması gerekmektedir. Planlama Bölgesi'nde sulama projeleri bulunmaktadır. Bu projelerin tarım sektörüne, çevreye, ülke ekonomisine ve dolayısıyla insan yaşamına çok sayıda olumlu etkisi bulunmakla birlikte, gerekli önlemler alınmadığı takdirde uzun vadede bazı potansiyel olumsuz etkileri ortaya çıkabilecektir. Bu olumsuz etkilerin ortaya çıkmaması veya en aza indirilmesi için koşullar uygun olduğu ölçüde modern sulama yöntemleri ile sulamaya geçilmeli, gerekli drenaj ve tarla içi geliştirme projeleri, sulama ile birlikte uygulamaya konularak sulama projelerinin bir bütün olarak periyodik işletme ve bakımı yapılmalı, aynı şekilde tarımda modern teknikler uygulanarak üretim gerçekleştirilmelidir. Ayrıca, sulama projeleri ile birlikte yoğun olarak kullanımına başlanan suni gübre ve kimyasal ilaç uygulamalarının kontrollü olarak yapılması ve sulamada aşırı su kullanımının engellenmesi için ilgili kurum ya da kuruluşlar tarafından çiftçi eğitim programları uygulanmalıdır.⁸

Böylece, sulama, gerçek amacına paralel olarak, tarımsal üretimde ve kırsal refahı arttırmayı amaçlayan ve insani boyutu ön planda tutan bir faaliyet olarak, kurak ve yarı-kurak bölgelerde tarımsal üretimi artırma ve güvence altına almada temel ve vazgeçilmez bir faktör olmaya devam ederken; doğal kaynaklar ile biyolojik-ekolojik açıdan önemli alanların sürdürülebilirliği açısından tehdit oluşturmayacaktır.⁹ Uygulama aşamasında bu konu dikkate alınmalıdır.

⁷ Doç. Dr. Balabıyık, H. "Kentsel Katı Atıklar ve Yönetimi",
<http://www.usakgundem.com/makale.php?id=215>.

⁸ D.S.İ Genel Müdürlüğü, 21.Bölge Müdürlüğü.

⁹ Büyükcabaz, H.; Korukçu, İ. "Sulama Projelerinin Çevresel Etki Değerlendirmesi";
<http://www20.uludag.edu.tr/~tys/SULAMA%20.pdf>